

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VI.

V Ljubljani, julija 1889.

7. zvezek.

Četrta nedelja po binkoštih.

I. Naša dolžnost je, za zveličanje bližnjega skrbeti.

Odslej boš ljudi lovil.

Luk. 5, 10.

Odslej boš ljudi lovil. Kaj pomenijo te besede, katere je Jezus rekel Petru? Reči mu je hotel nebeški Učenik: Zanaprej boš v mrežo svetih naukov ljudi lovil za večno zveličanje, in ravno tako obilno, kakor si zajel rib iz vode, boš tudi ljudi rešil iz povodnji pogubljenja in jih v čolnu svete katoliške cerkve pripeljal v nebeško kraljestvo. Ali je bilo pa to samo Petru rečeno? Kaj še, rečeno je bilo vsem, katere je Jezus kot oznanovalce svetega evangelija poslal k vsem narodom zemlje, rečeno je bilo vsem, za zveličanje bližnjega skrbeti. Ta dolžnost seveda nas duhovnike najbolj veže, in gorje nam, ako bi jo zanemarjali, sodba brez usmiljenja bi nas zadela, in sodnik bi iz naših rok tirjal duše tistih, kateri bi bili zavoljo nas pogubljeni. Pa tudi vi, ljubi moji, ste dolžni za zveličanje svojega bližnjega skrbeti. Zakaj *Bog*, pravi modri Sirah (17, 12.), *je zapovedal, da vsakteri za svojega bližnjega skrbi.* — *In Gospod nas ne bo, kakor govori sveti Krizostom, na sodni dan samo za to vprašal, kar smo za-se, ampak tudi za to, kar smo za svojega bližnjega storili.* Dobro tedaj bo, ako danes o naši skrbi za zveličanje bližnjega govorim, in vam povem, zakaj smo dolžni za zveličanje bližnjega skrbeti. Imenitna je ta resnica, ker zadeva naše in našega bližnjega večno zveličanje, toraj pričakujem od vas, da si bodete to, kar bo rečeno, dobro zapomnili in po tem ravnali.

Dosti jih je, ki se hočejo dolžnosti, za zveličanje bližnjega skrbeti, s tem znebiti, da pravijo: „Jaz imam sam za-se dosti skrbeti, kaj mi je za druge mar?“ Taki ljudje malo drugače govoré, kakor bratomorec Kajn, ki je Bogu, ko ga je po umorjenem Abeljnu vprašal, odgovoril: „Kaj sem mar jaz čuvaj svojega brata?“ Taki ljudje so podobni tistim judovskim duhovnom, katerim je Judež nazaj prinesel krvavi denar, ki ga je bil za Jezusa prejel, pa so mu rekli: „Kaj je to nam mar? Ti sam glej!“ Zato odprite svoje oči, vi zaslepljeni! in dajte se prepričati, da je dolžnost vsacega kristijana, naj bo v katerem koli stanu, za zveličanje svojega bližnjega skrbeti. Nekaterim naklada to dolžnost stan, drugim pravica, vsem pa krščanska ljubezen.

Kdor je od Boga oblast čez druge prejel, je že po svojem stanu dolžan ne le za časno, ampak tudi in posebno za večno srečo svojih podložnih skrbeti. To dolžnost imate posebno vi, stariši! Zakaj kdo hoče vaše otroke v resnicah svete vere prej učiti, kdo jim strah božji v njih mlada srca vsaditi, ako ne ravno vi sami? Vam jih je Bog izročil, vi ste namesto Boga njih vidni varuhi in dobrotniki, vi ste jim od Boga dani, da bi jih učili Boga prav spoznati in njegovo sveto voljo spolnovati, da bi kdaj prišli k Bogu, svojemu pravemu Očetu. In to morete vi najložje storiti, ker najbolj poznate njih zmožnosti. To sveto dolžnost ste pri poroki prevzeli in Bog je vam v zakramentu sv. zakona posebno milost dal, otroke krščansko vzrediti in število izvoljenih v nebesih pomnožiti. Toraj ne terjá preveč sv. Pavel od vas, ko vam veleva, da *vzredite svoje otroke v podučenji in svarjenji Gospodovem*. (Efež. 6, 4.)

Kako ojstro Bog od starišev zahteva spolnovanje te dolžnosti, nam kaže veliki duhoven Heli. Imel je Heli dva sina, Ofna in Finenza. Prav hudobna in spridena sta bila, ter se nista zmenila ne za Boga, ne za ljudi. V tempeljnu božjem sta krašla in še druge hudobije počela. Heli ju je zavoljo tega sicer svaril, a jima ni bilo mar za očetovo svarjenje; hujši strah jima dati, pa je bilo njegovo očetovo srce premehko. Ali kako hudo je Bog kaznoval to mehko. Po noči v spanji zakliče Bog Samuela, Helijevega služabnika in mu reče: „Prišel je dan, da Helija in njegova sinova kaznujem; vedel je Heli, kako nesramno se njegova sinova vedeta, pa ju ni kaznoval.“ Vzdigne se huda vojska s Filistejci in oba Helijeva sinova sta bila v boju ubita. Heli začuvši to nesrečo, vznak pade s stola, si ulomi tilnik in umrje.

Vidite stariši, kako zelo Boga razžalite, ako svojih otrok v božjem strahu ne redite. O, jaz bi ne hotel pri sodbi stati s tistimi stariši,

kateri svojim sinovom in hčeram vse pregledajo, njih ponočevanje, nevarno pečanje in grešno znanje trpé in se še nad takimi grozé in jih raznašajo, kateri, svojih dolžnosti svesti, njih otroke prave poti učé; zakaj stariši, pravi Origen, kateri niso svojih otrok dobro podučili in vzredili, bodo odgovor dajali o vseh pregrehah svojih otrok. Toraj vi, stariši, očetje in matere, spolnujte svoje dolžnosti, vadite svoje otroke od mladosti po zapovedih božjih živeti, da bodete svoje in njih duše rešili.

Ako imate zraven otrok tudi posle v svoji hiši, morate tudi za nje skrbeti, zakaj dokler so pod vašo oblastjo, so vam na dušo dani, kakor vaši lastni otroci. Ni zadosti, da jim pošteno in o pravem času dajete potrebni živež in plačilo, tudi za njih dušo morate skrbeti, jih ne smete od službe božje zadrževati; gledati morate, da kadar je čas v cerkev iti, tudi res gredó in se drugod ne potikajo ali vlačijo, in da iz cerkve ob pravem času pridejo; da večkrat med letom k spovedi gredó, da pobožno molijo zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi in kadar k angeljevemu česčenju zvoni; gledati morate, da v slabo družčino ne zahajajo. Toraj vas opominja sv. Krizostom: *Vi, gospodarji, skrbite z vso pridnostjo za vaše domače.* Gorjé tistim gospodarjem, kateri se za vedenje svojih poslov ne zmenijo, katerim je celo vse eno, ali njih podložni služijo Bogu ali satanu, da jim le delo prav opravijo. *Ako pa kdo,* piše sv. Pavel (I. Tim. 5, 8.) *za svoje in zlasti za domače ne skrbi, je vero zatajil in je hujši kot nevernik.* Kaj si mislite, ljubi moji, o kristijanu, kateri vero zataji in nevernik postane? Ali ni tak zares hudoben človek? Ali nima najhujše kazni pričakovati? In glejte, ravno tako kazen zaslužijo po besedah aposteljna Pavla tisti gospodarji, kateri za zveličanje svojih domačih ne skrbé.

Ravno to velja o vseh predstojnikih. Vsi imajo dolžnost pregrehe zaduševati in skrbeti, da ljudstvo v veri zmiraj močnejše, v zadržanji zmiraj pobožniše prihaja. Gosposka mora po očetovsko skrbeti za svoje podložne; kakor oče za blagor svoje hiše skrbi, tako tudi krščanska gosposka skrbi, da se vse v lepem redu godi in ljudstvo v miru živi in se pripravlja na stanovitno večno srečo v nebesih. In če tudi deželске gosposke pred vsem drugim za časno srečo svojih podložnih skrbé, vendar le njih zveličanja ne smejo zanemarjati in morajo ravno zato pregrehe in hudobijo zatirati, ker bi sicer svojih podložnih ne mogli časno, še manj pa večno srečnih storiti. In naj predstojniki nikar ne mislijo, da ne bodo odgovora dajali zavoljo pregreh svojih podložnih. Zavoljo česa družega je Gospod toliko kraljev

v Izraelu zavrgel, kakor zato, ker niso po svoji moči malikovanja med ljudstvom zatirali? Apostelj opominja podložne k pokorščini do svoje gosposke, kakor take, ki bo mogla večnemu sodniku za nje odgovor dajati in pravi: *Bodite pokorni svojim sprednikom in bodite jim podložni, zakaj oni čujejo nad vašimi dušami, kakor taki, ki bodo odgovor dajali.* (Hebr. 13, 17.)

Vi stariši tedaj, gospodarji in predstojniki ste že po svojem stanu dolžni za zveličanje svojih podložnih skrbeti in Bog vam bo vašo skrb v nebesih obilno poplačal.

Od veliko drugih pa pravica terja, bližnjemu pomagati. Ako preljubi kristijani, svoje življenje premislite, bodete našli, da ste se že veliko pregrešili. Vaši grehi pa niso zmirom na skrivnem ostali, tudi drugi so vaše grehe videli in slišali, ali jih pozneje zvedeli. Marsikateri tudi nedolžni so bili priče vašega pohujšljivega govorjenja in grešnega dejanja. Kako lahko se je zgodilo, da ste jih pohujšali. Pomislite — da le malo opomnim — kako škodljive nasledke bi bile lahko imele nesramne besede, ki ste jih vpričo drugih govorili. Nedolžni so jih slišali, jih potem premišljevali, nečisti ogenj se je v njih dozdam še nedolžnem srečal, so v greh pali in tudi druge zapeljali; ti so bili spet drugim v spodtiko, in tako utegne priti, da je ena sama nečista beseda začetek brezštevilnih grdih pregreh. Pa še več. Marsikateri je bil kriv ne le pohujšanja, temveč tudi zapeljevanja. On je nedolžne z vsakoršnim prilizovanjem, s silo ali zvijačo premotil in jim vzal, kar so najdražjega imeli, posvečujočo milost božjo. Ti enkrat zapeljani so se v globočino pregreh pogreznili, se zdaj v blatu najgrših pregreh valjajo, tudi druge v greh zapeljujejo, nedolžnim milost božjo odjemljejo, jih od Boga ločijo, Jezusu duše iz rok trgajo, za katere je svojo sveto kri prelil, in tako sebe in druge večno nesrečne storé. Svet je dandanašnji poln takih žalostnih izgledov!

Kaj pa morajo storiti taki, kateri so druge pohujšali ali zapeljali, da bodo odpuščanje zadobili in pogubljenju odšli? Ali je že dosti, ako svoje grehe obžalujejo, se jih spovedó in jih nič več ne storé? O kaj še!

Prizadevati si tudi morajo, storjeno škodo popraviti, sicer jim Bog ne odpusti in prazna je vsa njih pokora. Duše so lastnina Gospodova, zakaj on, vsegamogočni, jih je v svojo službo ustvaril; Jezus jih je, ker so bili v sužnosti satanovi, z drago ceno svoje krvi odkupil; sv. Duh si je že pri sv. krstu v njih izvolil svoje prebivališče. Kdor tedaj dušo v greh zapelje, oropa trojedinega Boga. In kakor so

roparji in tatje dolžni tuje blago pravemu gospodarju povrniti, storjeno škodo popraviti, tako tudi pohujšljivecu in zapeljivecu družega ne ostane, kakor da Gospodu svojemu Bogu duše, katere mu je odtrgal, nazaj dá in pohujšanje in zapeljevanje po svoji moči popravi. Plačaj mi, kar si mi dolžan, pravi nebeški Sodnik; daj mi nazaj duše, katere si mi krivično vzel, one so moja lastnina. Od vseh toraj, kateri so bližnjega pohujšali ali zapeljali, pravica terja, pohujšane in zapeljane duše pogubljenja rešiti in jih na pot pravičnega življenja nazaj pripeljati. Ako je pa to nemogoče, ker imajo morebiti ti nesrečni do vsega opominjevanja trdovratno srce, ali pa so že umrli, naj razžaljenemu Očetu nebeškemu s tem zadosté, da si neprenehoma prizadevajo grešnike spreobračati, zmotljene zavračati, slabe v dobrem utrjevati in vse storiti, kar k božji časti in k zveličanju bližnjega pripomore. Ako grešnik to stori, sme upati, da mu bo Bog milostljiv.

Pa če tudi niste nobenega pohujšali in zapeljali, ste vendar le dolžni za zveličanje svojega bližnjega skrbeti; k temu veže nas vse krščanska ljubezen, Boga čez vse, bližnjega pa kakor sam sebe ljubiti. In Jezus je rekel: *Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.* Zdaj pa povejte, ali bi ljubil ta svojega brata, kateri bi ga lahko iz kake silne nevarnosti rešil, pa bi ga ne hotel? Ti vidiš svojega brata hoditi ob robu brezdna. Le ena stopinja še, in — zgubljen je za vselej. Ali ne boš tja tekel in ga klical: „Brat! glej, na kraju brezdna si, nikar dalje ne stopaj! Vrni, hitro se vrni nazaj, da v nesrečo ne prideš.“ In ko bi te ne hotel ubogati, ali ga ne boš zopet na nevarnost opomnil, ali ga ne boš prosil, opominjal in svaril? Ti vidiš človeka, ki je padel v globoko vodo, njegovo življenje je v največji nevarnosti; že se začne topiti, pa vendar ga še moreš oteti, če se mu bližaš, mu roko podaš in ga vun potegneš. Ali si boš dolgo premišljal, kaj bi storil? Ali ne boš naglo skočil v vodo in svojega brata rešil, dokler je še čas? Ali je pa na zemlji za človeka kaka nesreča večja od greha? Ali ni to največje hudo? Ali ni človek, ki se grehu vda, enak tistemu, ki hodi ob kraju brezdna, ali pa onemu, ki v globočini vode že pojemlje? Še ga lahko rešiš iz strašne nevarnosti, če ga znaš oteti. Kako? S podučanjem, opominjevanjem in svarjenjem, s prošnjami in žuganjem. Ali ne boš tega storil? Oh, če ne storiš, ti svojega brata ne ljubiš, ti mu privoščiš, da v nesrečo pade in se pogubi! *Ta ne ljubi svojega bližnjega, kateri noče, da bi se poboljšal,* pravi sv. Gregor Veliki. Jezus je dal svoje

lastno življenje, da bi naše duše rešil, in mi bi iz ljubezni do Jezusa za zveličanje svojih bratov še ene besede ne hoteli zgubiti?! Ali bi se reklo to Jezusa ljubiti in za njim hoditi, kateri je učil: *Kar ti hočeš, da bi se tebi zgodilo, tudi ti drugim stori*. Ali bi mi ne želeli, da bi nas kdo rešil, če bi prišli v nevarnost? da bi nas opominjal in svaril, ako bi v greh zašli? Tedaj ljubezen, ljubezen do Jezusa in do samih sebe tirja, da skrbimo za zveličanje svojega bližnjega.

Iz tega, kar sem vam do zdaj povedal, že lahko razvidite, da je vsak kristijan dolžan, bližnjemu v zveličanje pomagati. Toraj vi, otroci! kadar bodete druge otroke slišali kleti ali kaj družega slabega govoriti, ali pa, kadar bodete videli, da kaj slabega delajo, posvarite jih in povejte jim, da to ni prav, da to je greh, da s tem Boga žalijo, da jih bo Bog, kateri vse vidi in vse sliši, hudo kaznoval, če se ne poboljšajo. — Vi, fantje, in ve, dekleta! kolikokrat imate lepo priložnost, svoje tovariše in tovarišice opominjati in jih svariti! Kadar slišite nesramne pogovore in nespodobne pesmi, kadar vidite, da se greh dela zoper sveto čistost, naj že bo z govorjenjem ali z dejanjem, z eno besedo, kadar vidite, da vaš bližnji slabo živi, posvarite ga; če pa sami ne morete, ne zamolčite predpostavljenim in prosite jih, naj mu pomagajo, dokler še ni zamujeno. Svarite posebno vi, stariši, gospodarji in gospodinje in predstojniki! kadar vidite, da se pri vaših otrocih, pri vaši družini in vaših podložnih slabo godi. Povzdignite svoj glas, ki ste čuvaji svojih podložnih, in ne bodite podobni mutastim psom, ki lajati ne znajo. *Učite, kličite in svarite, gorje vam, če molčite*. (Iz. 6, 5.) O bodite svojim podložnim čuječi pastirji, in če veste, da so kaj hudega storili, opominjajte in svarite jih, da jih zopet na pravo pot nazaj pripeljete in rešite, da bodete na dan sodbe mogli reči: „Glej, Gospod! vsi, katere si nam izročil, so tukaj, nobeden se nam ni pogubil.“ Amen.

† Ant. Potočnik (1853).

2. Satanove mreže: I. Nečistost.

Vrzite svoje mreže na lov.
Luk. 5, 4.

V današnjem svetem evangeliju je govorjenje o mrežah, katere so aposteljni izpirali, potem pa ravno te mreže na Gospodovo povelje

zopet na lov vrgli in vanje vjeli toliko rib, da se je mreža trgala. Nazadnje pa so mreže in čolne zapustili in so šli za Jezusom, potem ko je Simonu rekel: *Ne boj se, odslej boš ljudi lovil*, t. j. kakor si doslej s svojimi mrežami ribe lovil, tako boš odsihdob s svojimi pridigami ljudi reševal iz povodnji pogubljenja in pripeljal v čolnu sv. krščanske cerkve v nebeško kraljestvo. Kako lepo se je to nekoliko let potem dopolnilo! Že po prvi pridigi sv. Petra v Jeruzalemu se je tri tisoč ljudi spreobrnilo in koliko še pozneje! In še dandanašnji mečejo Kristusovi namestniki v pridigah in krščanskih naukah, v spovednicah itd. svoje zveličanske mreže, da bi mogli kaj duš vjeti za nebesa.

Vendar pa tudi peklenski duh nam nastavlja in meče svoje mreže po dnevi in po noči, celo v spanji, po cerkvah, pri kesu in spovedi, v naših mislih, besedah in dejanji; on nastavlja mreže našim očem, našim ušesom, našim rokam in nogam, pri naši jedi in pijači in pri vseh naših delih. Zato je zdihnil nek Božji služabnik: *Oh, Gospod, kdo bo le-teh mrež rešen?* In kakor imajo lovci mnogotere zanjke ali mreže, nekatere za ptiče, druge za lisice, spet druge za zajce itd. tako ima tudi peklenski duh mnogotere mreže, in ima jih brez števila veliko, tako da bi ne bilo ne kraja ne konca, ko bi jih vam hotel vse naštevati, toraj vam hočem le nekoliko najnavadnejših in najškodljivejših mrež našteti, s katerimi peklenski duh neprevidne kristijane lovi. Eno mrežo nastavlja posebno mladim ljudem, drugo zlasti ženskam, tretjo starim ljudem, četrto revnim ljudem in peto mrežo vsem ljudem sploh brez razločka. Vendar, ker ni časa, da bi vam mogel o vseh peterih naenkrat govoriti, hočem danes govoriti le o prvi mreži, ki jo satan zlasti mladim ljudem nastavlja.

Sicer hudobni duh, kakor sem rekel, marsikatero mrežo nastavlja vsem ljudem na svetu brez razločka, ali ena mreža je, s katero prav posebno mlade ljudi obojnega spola lovi in jih tudi — Bogu bodi potoženo — silno veliko v to mrežo vjame. Ta mreža je nečistost. Zakaj pa peklenski duh to mrežo posebno mladim ljudem nastavlja? Zato, ker je njih natori najbolj primerjena, in ker nimajo do nobene drugega greha toliko nagnenja in veselja. Mladi ljudje so po navadi še bolj mehkega in voljnega srca, in se lahko napeljejo k molitvam, k postu in drugim dobrim delom; tudi še nima peklenski duh tolike moči, jih k nekaterim drugim grehom napeljevati, na pr. k lakomnosti, zakaj mladi ljudje še nimajo veliko premoženja itd.; tudi za goljufijo in tatvino nimajo mladi ljudje po navadi še toliko

nagnjenja, zato se po pravici čudimo, če se semtertja o katerem mlademu človeku kaj tacega sliši. Zato hudobni duh v nobeno drugo mrežo ne vjame toliko mladih ljudi, kakor v mrežo nečistosti, zakaj temu grehu sta njih srce in duša najbolj vdana. Oh, koliko poprej čistih duš in čistih src je peklenski duh v to mrežo vjel! Od kod pride dandanašnji toliko pravičnih in bridkih pritožeb zavoljo popačenosti mladine, zavoljo gnjusobe zapeljevanja, zavoljo tolikšne razuzdanosti, katera se kakor deroča reka čez mesta, vasi in dežele vali in toliko — posebno mladih ljudi — požrè? Da stariši od bridkosti čez svoje razuzdane otroke zdihujejo in pred časom v grob padejo; da se učeniki pritožujejo čez svoje učence, da duhovni pastirji zdihujejo zavoljo pohujšanja in popačenosti svojih občin, — kaj je vzrok vsega tega? Oh! čistost in nedolžnost je od mnogih mladih ljudi zginila, in ž njo vred je vsa poštenost, mir in sreča ljudi pokopana. Kajti z nobenim drugim grehom na svetu peklenski duh ne zadobi tolike oblasti čez človeka, kakor z grehom nečistosti. Če jih namreč v to mrežo vjame, jih toliko lažje v svoje druge mreže zamota. Glejmo na nesrečnega Absalona! Njega je peklenski duh najprvo v to mrežo vjel, in ko ga je tukaj vjetega imel, potem ga je lahko tudi v druge mreže zamotal, namreč v mrežo prevzetnosti, da se je hotel zoper voljo svojega očeta kraljestva polastiti in se je celo zoper svojega očeta spuntal in — lastnega očeta preganjal, seveda v svojo lastno največjo nesrečo, ker strašno ga je šiba božja zadela, kakor vam je znano. In tako se godi še dandanašnji; kakor hitro namreč peklenski duh katerega v to mrežo zasači, kmalo ga zapelje tudi v druge grehe, kakor v prevzetnost v obleki, obnašnji, govorjenji in v lažeh, ker taji svoje grehe itd.; v jezo in sovraštvo proti takim, kateri mu ugovarjajo; požrešnost in pijanost; v lenobo v službi božji itd.; v opuščenje ali pa nevredno prejemanje svetih zakramentov, v opuščanje molitve, česčenja Matere božje itd., in zadnjič v nejevero, nespokornost in obupanje. Glejte, kako nevarna in škodljiva je ta mreža peklenskega duha zlasti za mlade ljudi. Zgodi se tudi, da kaka osivela glava s svojimi starimi, trudnimi nogami v to mrežo zabrede, vendar to je tako grdo, da se taki skoro samemu satanu gnusijo.

Kako pa peklenski duh mladim ljudem to mrežo nastavlja? Najbolj s tem, da jim pamet slepi in vero manjša. Kakor je nekdanj Evi rekel: „O, ne bodeta umrla ne, če bodeta prepovedani sad jedla,“ tako še zdaj govori: „Saj te ali one kvante govoriti ali peti ni greh,“ — ali pa: „Saj to ali ono nespodobno vedenje ni nič greh,“ — ali pa: „Glej, saj ta ali oni tega nima nič za greh,“ — še najbolj pa s

tem, da jim vero vzame na neumrjočo človeško dušo, na pekel itd. S takimi mislimi, ki jim jih navdihuje, peklenški duh nespametne ljudi slepi in jih tako v svojo mrežo lovi. In oh! koliko mladih ljudi tako v svojo strašno mrežo vjame!

Kar pa peklenški duh sam ne premore, to stori po svojih pomočnikih in hlapcih. Teh pa ima brez števila. Prvi pomočnik peklenškega duha v tej reči so pri marsikaterih mladih ljudeh — oh! kdo bi mislil — njih lastni stariši. Oni so vsi slepi in za dobro izrejo otrok nimajo nobene skrbi, zato mora že najšibkejša mladost vse hudo videti in slišati, in tako je strupeno seme prihodnje pregrehe že zdaj v njih poprej še nedolžno srce položeno. — Drugi pomočniki peklenškega duha v tej reči so posebno slabe tovarišije, v katerih se ne smé kaj lepega nedolžnega govoriti, ampak le grde nesramne reči, pri katerih se čistost, če bi je še kaj bilo, popolnem zamori. In v take tovarišije pusté stariši in predstojniki svoje otroke in podložne zahajati, ni toraj čuda, da jih peklenški duh tako kmalo, že v šibki mladosti, v svoji mreži ima. — Tretji in še najhujši pomočniki peklenškega duha v tej reči so nesramni zapeljivci in zapeljivke, med katerimi so marsikateri prave Putifarice. — Oh! kdo se hoče pri tacih okoliščinah še čuditi, da je dandanašnji tako malo čistih, nedolžnih in poštenih mladih ljudi, ker ima namreč peklenški duh tako pogostoma in na široko svoje mreže nastavljene, v katere nespametne in lahkomišljene mlade ljudi lovi?

Pa, vi mladi ljudje! morebiti zdaj mene vprašate: Kako se hočemo pa pred to mrežo peklenškega duha obvarovati, da nas vanjo ne zasači? Pred vsem morate zgrabiti meč, s katerim morete peklenškemu duhu njegovo mrežo presekati, in ta meč je — sv. vera, katera nas uči, da nismo le za kratek čas tega življenja, ampak za neskončno dolgo večnost; ne za pest prahu, ampak za neskončno veselje; ne za vbogo revno stvar, ampak za Boga vstvarjeni. *Jaz nisem za časne reči rojen, ampak za večne; za té hočem živeti, ne za one*, tako je rekel sv. Stanislav Kostka in tako se je vojskoval z mečem sv. vere po besedah Jezusa Kristusa, ki pravi: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?* Sv. vera nas nadalje uči, da ne nejeverni nečistniki, ampak le Bog sam nas more zveličati; sv. vera nas uči, da so naša trupla udje Jezusa Kristusa in tempelj sv. Duha; sv. vera nas zadnjič uči, da le tisti, kateri so čistega srca, bodo Boga gledali v nebesih, za vse nespokorne in nečiste ljudi pa je prižgano jezero žveplenega ognja v peklu. O vi vsi, do zdaj še pošteni mladi ljudje, zgrabite ta meč in branite se ž njim

zoper vse sovražnike, ki se vam bližajo, naj bodo brat ali sestra, znani ali neznani, domači ali tuji, gospod ali hlapec, bogati ali revni; branite se s tem mečem, ki ga je sam Bog vam v roke dal v vašo obrambo zoper vsako zapeljevanje in zoper mreže peklenskega duha.

Zraven tega meča žive vere se je treba še drugih močnih pripomočkov poslužiti, in ti so: molitev, češčenje Matere božje, prejemanje sv. zakramentov itd. Prosite Boga za pomoč, da nas on, Vsegamogočni, s svojo roko varuje in s svojo milostjo kreпча. Priporočujte se Materi božji. Kje pa se krepkejša pomoč najde, kakor v tisti močni mani, t. j. v presv. rešnjem Telesu, s katerim nas Kristus poživlja, se z nami sklepa in nas varuje pred vsemi sovražniki, zakaj če je on z nami, kdo je zoper nas?

Ali v dnevih razuzdanosti in velike nevarnosti še celo molitev, češčenje Matere božje in večkratno prejemanje sv. zakramentov samo na sebi ni zadosti, čistost in nedolžnost ohraniti in velikokrat nič drugega ne pomaga, kot bežati — samo to reši človeka, kot egiptovskega Jožefa, sv. Stanislava itd. Zato bežite proč iz nevarnih krajev, tovarišij in hiš, kjer veste, da je za vas nevarno; zakaj tako govori prerok Jeremija: *Beži iz srede Babilona in vsak naj reši svojo dušo.* (Jer. 51, 5.) Zakaj že zdaj in tukaj se mora ločiti, kar bo enkrat na vekomaj ločeno; vemo namreč, da bo Kristus na sodnji dan ločil ovce od kozlov, zakaj bi toraj že zdaj ovce ne bežale pred kozli? Kateremu je toraj v resnici mar, da se varuje te mreže peklenskega duha, naj se skrbno posluži teh pripomočkov, kakor so se jih skrbno poslužili sv. Stanislav in drugi svetniki.

Ali med tem, ko božja beseda na ušesa marsikaterega doni, morebiti peklenski duh njegovo srce zaklene in otrpne, ter bo tudi beseda božja pri njem zastoj, in ostal bo zanikern tako dolgo, da zabrede v to mrežo.

Zatoraj se obrnemo k tebi, o usmiljeni Jezus, in te prosimo pri velikosti usmiljenja tvojega božjega Srca in na priprošnje neomadežanega Srca tvoje nedolžne Matere Marije: reši, o Gospod, kar se še dá rešiti v teh dnevih posvetne razuzdanosti, razsvetli in spreobrne jih! Amen.

Josep Krčon.

Peta nedelja po binkoštih.

I. Dušni ubijalci.

Slišali ste, da je bilo rečeno starim:
 Ne ubijaj; kdor pa ubija, bo sodbe
 kriv. Mat. 5, 21.

Nekdanji pismarji in farizeji, katerih navidezno pravičnost Jezus v današnjem evangeliju graja, so mislili, da peta zapoved božja prepoveduje bližnjega le telesno umoriti. Da pa tudi prepoveduje bližnjega na zdravji poškodovati, da prepoveduje vse misli, želje, besede, katere koga le spodbadajo bližnjega na zdravji poškodovati ali celo umoriti ga, tega niso hoteli pritrditi. Da pa celo prepoveduje bližnjega zapeljati v greh, kateri njegovi duši milost božjo pomanjša, če je odpustljiv, in popolnoma vzame, če je smrten, tega še slišati niso mogli. — Zato pa je Jezus svojim učencem v današnjem evangeliju besede tudi v duhu, v njih pravem pomenu razložil ter jim zapovedal, naj ne posnemajo pismarjev in farizejev, temuč naj se varujejo tega, kar prepove črka, in tega, kar prepove duh sleherne postave božje, ako hočejo priti v nebeško kraljestvo.

Pa kar je tu Zveličar svojim učencem na sree pokladal, to velja tudi nam. Tudi nam je rečeno: Ne varujte se le bližnjega nalašč in naravnost umoriti, nego varujte se tudi jeziti se nad njim po krivici in ga sovražiti; varujte se zapeljati bližnjega v odpustljivi greh, ki ga na duši poškoduje, zapeljati ga v smrtni greh, ki ga na duši umori, kajti kdor bližnjega z ubijanjem ob življenje ali s pohujšanjem ob milost božjo spravi, prelomi peto božjo zapoved in nebeškega kraljestva upati ne sme, ako se resnično ne spokori. Nič manj kakor bližnjemu pa človek tudi lastnemu dušnemu življenju lahko škoduje ali ga celo uniči, na kar se tudi peta božja zapoved razteza.

Ker je pa takih dušnih ubijalcev več, kakor bi kdo na prvi pogled mislil, zato jih skusimo danes spoznati. Oglejmo si:
 a) dušne ubijalce svojega bližnjega; b) dušne ubijalce samega sebe.

I. Stvarnik človekov je Bog, dal mu je telo in dušo, ter ju ozaljšal z najlepšimi prednostmi. Bog je toraj tudi edini njegov Gospod, v njegovi oblasti je dušno in telesno zdravje in življenje slehernega človeka. Zato je dal peto zapoved: Ne ubijaj! v kateri

je povedal vse, s čemur bi svojemu bližnjemu ali sebi na duši in na telesu utegnili škodovati ali ju celo umoriti. Tej zapovedi nasproti ravna, kdor sebe ali svojega bližnjega v bolezen ali smrt pripravi — v tem slučaju se imenuje telesni ubijalec; ali pa sebe ali bližnjega v kak greh pahne, — takrat se imenuje dušni ubijalec — in o le-tem zadnjem danes govorimo.

Veliko je načinov ali potov, po katerih utegne človek dušni ubijalec svojega bližnjega postati. Le nekatere bolj navadne vam hočem našteti, iz katerih bodete spoznali, da je tudi med kristijani dovolj dušnih ubijalcev.

1. Prva pot, po kateri človek utegne svojega bližnjega v smrtni greh zapeljati in na duši umoriti, je slab svèt. Tako svetovati se pravi: svojemu bližnjemu navod in namigljaj dati, da kako pregrešno, krivično stvar sklene ter jo po razmerah tudi izvrši. Nekateri kristijani si nič ne storijo iz tega, da bližnjemu, če je v kaki zadregi, ali če se more kaki nesreči ogniti, kako škodo odvrniti, si kak dobiček uloviti, na njegovo dušno škodo hudoben svèt dajejo. Ne manjka sleparjev, goljufov, ki svetujejo raznih nepripuščenih pomočkov kako bolezen ozdraviti, zakopane zaklade vzdigniti. Drugi svetujejo h krivičnim pravam in tožbam, k opeharjenju svojega bližnjega pri kupčijah in menjavah. Matere svetujejo hčeram k pregrešnemu znanju, da bi jih od hiše oddale. Posli si dajejo med seboj hudobne svete k nezvestobi, lenobi, k lastnemu plačilu zavoljo velikega truda; brezvestne ženske svetujejo dekletom, kako po grehu sramoti uiti, in jih storijo morilke. Slab svèt pripravi tistega, ki se po njem ravna v časno in večno nesrečo. Slab svèt, ki so ga dali nevedni mladeniči Roboamu, Salomonovemu sinu, da naj težkega jarma, v katerem je ljudstvo zdihovalo, ne polajša, je bil kriv, da je deset rodov od njegovega kraljestva odstopilo. — Varuj se toraj v greh svetovati. Dobro prevdari, predno komu svetuješ, če ni tvoj sklep bližnjemu v pogubo, pa da tudi tvoje duše seboj ne potegne, ker modri Sirah (27, 30.) pravi: *Hudobni svèt pade na tega nazaj, ki ga dá, in ne bo vedel, od kod to pride.*

2. Drugi način, po katerem utegne človek svojega bližnjega v smrtni greh zapeljati in ga dušno umoriti, je pohujšljiv izgled.

Izgledi imajo silno veliko moč ali v dobro ali pa v hudo nagniti voljo tistega, ki jih vidi. Zato pravi sv. Gregor: *Če hočete koga poboljšati, dajajte mu lepe izgled.* Res je, da slabi izgledi nikogar ne silijo hudo delati, ali res je pa tudi, da tistega, ki jih vidi, na-

peljujejo v slaba dejanja, zakaj slabi izgledi manjšajo sramožljivost in strah božji. Zguba teh dveh lastnosti pa je začetek hudobije. Pa kaj bi vam razkladal, koliko mladih ljudi slabi izgledi popačijo; saj vam pamet in skušnja pove, da otroci ne bodo ljubili molitve, če starišev nikdar moliti ne vidijo; saj vam pamet pove, da se kleti ne bodo odvadili, če nje vedno slišijo preklinjati; saj nas skušnja uči, da sin vina ne bo sovražil, če očeta vidi vedno popivati; saj skušnja pravi, da hči ne bo sramožljiva, če zapazi, da tudi materi posvetna nečimernost dopada. — Slabi izgledi zapeljejo v greh in kdor jih daje, je dušni ubijalec svojega bližnjega.

3. Tretja pot, po kateri človek svojega bližnjega v greh zapelje in ga duševno umori, je pregrešno povelje. To se zgodi, če človek komu izrečno ali natihoma, z besedo ali z migljajem, znamenjem ukaže kaj hudega storiti ali kaj dobrega opustiti. Vsak vé, da ne sme biti pokoren poveljem, ki so božjim postavam in vesti nasprotni. In kolikokrat se temu nasprotuje! Če stariši otrokom kaj pregrešnega zapovejo (lagati, krasti, maščevati se nad kom), po izreku nekega cerkvenega učenika niso stariši, nego morilci, ker jih oni, mesto da bi otrokom ohranili življenje milosti božje, tega oropajo in v večno smrt pahnejo. Tako se pregrešé gospodarji in mojstri, ki poslom in rokodelcem ukažejo ob praznikih hlapčevska dela opravljati, jih s tem silijo službo božjo zanemarjati ali drugim kako škodo storiti, jih ogoljufati, njih reči pridržati.

Vsi tako delajo, ki od koga zahtevajo: naj nesramne reči pripoveduje ali poje, naj se pretepa, upijani, naj krivo priča itd. ali mu pa le mignejo, znamenje dajo, naj o kaki važni stvari molči, naj kaj dobrega opusti, kar bi lahko po svojem prepričanji storil . . .

Kdor pregrešne reči zapoveduje ali dobre prepoveduje, na enkrat dve duši umori, svojo in svojega bližnjega. Ako si v taki nevarnosti, ne vbogaj tacega povelja, ker *Boga moramo bolj slušati, kakor ljudi*, pravi sv. pismo. (Dej. ap. 4, 19.) Če hočeš svojo dušo rešiti, rajše kaj pretrpi, kakor da bi izpolnil pregrešno povelje.

4. Četrta pot, po kateri človek lahko postane dušni morilec svojega bližnjega, je nagovarjanje v hudo. — Vsak vé, da ne sme v greh privoliti, ako nas kdo vanj nagovarja. Ali človeku, ki je že po natori bolj k hudemu, kakor k dobremu nagnen, je težko takemu prigovarjanju se ubraniti, ker ono omami pamet, obudi poželjivost, zaduši glas vesti. Redek je mož, da bi z egiptovskim Jožefom rekel, kadar ga nesramna ženska v greh nagovarja: *Kako bi mogel to hudobijo storiti in zoper svojega Boga grešiti?* — Redka je

žena, da bi s čisto Suzano rekla, kadar jo možki v nespodobnost zapeljuje: *Rajše hočem brez greha umreti, kakor grešiti v pričo Gospoda, svojega Boga.* Kdor tedaj bližnjega v hudo nagovarja, ga vabi na široko cesto, ki pelje v večno pogubljenje. Zato opominja sveto pismo: *Moj sin, ako te grešniki vabijo, ne vdaj se jim. Ne hodi s njimi; zdrži svojo nogo od njih potov; zakaj njih noge v hudo tekó, in oni hité kri prelivat.* (Preg. 1, 10.)

5. Šesta pot, na kateri človek lahko dušni ubijalec svojega bližnjega postane, je zapeljivo prilizovanje. O priliznjem jeziku in o tistih, katere je v greh in ob milost božjo pripravil, velja, kar modri Sirah pravi: *Veliko jih je ojstri meč umoril, toda ne toliko, kakor hudobni jezik pogubil.* Zvitega priliznjenca znebiti se je težko; zakaj ni je lepe besede, da bi se je ne poslužil, ne reči, da bi je ne obetal, obljube, da bi je ne storil, kadar se prilizuje. Prilizovalec govori vselej, kakor sluti, da bližnjemu dopada, mu prilastuje spretnosti, ki jih nima, in celo slaba njegova dejanja hvali. Tako napravi veliko škode, je vzrok, da jih mnogo v grehe zabrede in v njih ostane. Zato pravi sveto pismo: *Človek, ki s priliznjemimi in napačnimi besedami s svojim bližnjim govori, razpreza mrežo za njegove korake.* (Preg. 29, 5.) In sv. Jeronim piše: *Z ničemur se nravnost človekova tako lahko ne pokvari, kakor s pohvalami in prilizovanjem. Več škoduje jezik prilizovalca, kakor meč preganjalca, kajti meč rani le telo, prilizjenost pa umori dušo.*

6. Šesti način dušni ubijalec postati, je prepovedana pomoč. To zakrivijo vsi tisti, kateri v dejanji in vedoma sodelujejo, da se kaj hudega izvrši. Po tej poti jamo skopljejo svojemu bližnjemu, ko pripomorejo, ga v greh spraviti ali v njem obdržati. Kdor bližnjemu kakor si koli na roke gre, da se more kaj hudega storiti ali dobrega zaprečiti; kdor pomaga, da se komu škoda godi na časti, zdravji, premoženji, pravicah, je velik sovražnik njegove duše, ker mu pomaga milost božjo zapraviti. Zato kliče sv. Pavel (Ef. 5, 11.) vsem tistim, ki tatove podpirajo v njih delu, jim odpirajo, njih reči kupujejo, skrivajo, prodajajo, ki so jim na straži, ki raznašajo zaljubljena pisma, ki ponočnjakom odpirajo . . . : *Prevdarite, kaj je Bogu dopadljivo, nikari se ne vdeležujte nerodovitnih del teme, temuč posvarite jih veliko bolj.*

7. Enako postanejo dušni ubijalci vsi tisti, ki grešnikom potuho dajejo. Potuho dajejo stariši otrokom, če jim vsled nespametne ljubezni vse spregledajo in prizanesó. Potuho dajo gospodarji poslom, če jim po storjenem delu vse pusté početi in hoditi, kakor in kamor

se jim zljubi, akoravno vedó, da Boga žalijo. Potuho dajó otroci svojim vrstnikom, če bratov, sester, tovarišev pregrešna znanja in dejanja in ponočna obiskovanja starišem in predstojnikom prikrivajo. Potuho dajó posli poslom, če gospodarjem ne povedó, kar pregrešnega pri drugem zapazijo, ko sami več tega odvrniti ne morejo. Potuho dajejo nesramnežem vsi tisti, ki v svoji hiši nevarna shajališča trpé. — Vsaka potuha res grešnika drži v sužnosti hudičevi, vedno bolj odklada njegovo poboljšanje, da je večna poguba zmir bližja.

Tako ste se prepričali, da je tudi med kristijani veliko dušnih ubijalcev svojega bližnjega; pa že iz dozda rečenega lahko sklepate, da so ti ob enem tudi ubijalci svoje lastne duše.

II. Čeznatorno življenje človeške duše obstoji v milosti božji, v dopadajenji božjem in v pravici do sv. nebes. Kakor se telesno življenje lahko poškoduje in zapravi, če se dolžnosti do telesa zanemarljajo, tako se tudi duhovno življenje lahko poškoduje in zamori, ako se zanj ne skrbi. Kako se to zgodi?

1. Prva pot, da kdo svoj dušni ubijalec postane, je, če svoji duši zdravo in tečno hrano odtegne. Kdor bi telesu odtegoval jed, pijačo, zrak, ta bi se polagoma umoril. Tako je z dušo. Njena hrana je: božja beseda, saj Kristus sam pravi: *Človek ne živi . . . ; presveto rešnje Telo, o katerem pravi: Moje telo je res jed . . . Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega . . . ; molitev, kakor Gospod sam pravi: Čujte in molite . . . ; slednjič spokornost in samozatajevanje, ker zopet pravi: Ako se ne spokorite, bodete se vsi pogubili. Kdor ne zatajuje sam sebe in ne vzame križa . . . ne more biti moj učenec.* To je toraj krepka in tečna hrana za dušo, njena pijača, njen zrak. Ako se jej to odtegne, je končano njeno življenje, — ona oslabi, zvene in umre. Kdor toraj ne posluša besede božje, ne prejeme sv. zakramentov, ne moli, se ne pokori, ne zatajuje . . . pregreši se nad svojo dušo, on jo izstrada, umori.

2. Druga pot je ravno tej nasprotna, kdor jej nezdravo, strupeno hrano daje. Kakor je pri telesu, tako je pri duši; ako se jej pokvarjena, zastrupljena hrana daje, ona vene, hira in umira, zdaj bolj hitro, zdaj bolj počasi, in kdor to zakrivi, ta je dušni ubijalec.

Nekateri mislijo svojo dušo spopolniti s posvetnimi govoricami, šalami, zabavami. Ali pri teh se le prepogosto govori zoper spoštljivost svetih reči, zoper ljubezen do bližnjega, zoper sramožljivost in

poštenje. To je strupena hrana, ker dušo omadeževa, rani in umori. — Drugi si mislijo dušo spopolnovati v obhoji z ženskim spolom. Toda verski nauk tega pripomočka ne svetuje, nego zavrže. *Ne navadi se, vedno biti okrog žensk*, pravi Sirah. (42, 12.) *Kdor se s ženskami v pogovor spusti, v tem se bo poželenje vnelo.* (Sir. 9, 9.) Tudi ta hrana toraj lahko prinese srčno bol in smrt. — Kot posebno duševno hrano pa dandanes slavé berilo časnikov in knjig. Ako bi bili ti vsi v dobrem duhu pisani, bi res hasnili, ali le preveč so razširjeni slabi spisi in ti v lepi posodi in besedi duhovni strup izlivajo v sree.

Če sv. apostelj tiste graja, ki ne skrbé za svoje domače, ter jih imenuje pagane, koliko večje graje so vredni tisti, kateri svojo dušo zanemarjajo ter pusté hirati in umirati

3. kajti to je najbližnja potk duhovni smrti. Vsak velik greh je smrt, odpustljivi pa smrtna nevarnost za dušo. Kdor toraj smrtno greši, se pripravi ob duhovno življenje, je toraj dušni morilec. Pa tudi tisti, ki prostovoljno male grehe doprinaša, je ubijalec, ker z njimi dušo izpostavlja v bližnjo nevarnost tudi velike grehe doprinašati, in kakor po večkratnem ranjenji telesna smrt nastane, tako tudi pri duši. Pa tudi tisti je njen morilec, ki se poteguje za nauke, ki so Jezusovi veri nasprotni, kakor Gospod sam zatrjuje, rekoč: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.* — S tem toraj, da mnogi velike in male grehe doprinašajo, ali pa krivim naukom ušesa odpirajo, poškodejejo svojo dušo, da, postanejo njeni morilci.

4. In na široki poti večne pogube so tisti, ki v grehilih trdovratni ostanejo. Taki vedoma odlašajo poboljšanje in pokoro na negotov čas — ob smrti. A sv. pismo in cerkveni učeniki encglasno zavržejo to odlašanje. *Ne oprezuj se k Gospodu spreobrniti, in ne odlašaj od dné do dné. Ker njegova jeza bo hipoma prišla in te ob času maščevanja pogubila.* (Sir. 5, 8.) Odlashevalec je nekako trojni morilec svoje duše, ker jo je nekako res s hudodelstvi umoril, ker jo dolga leta v smrti pusti, ko bi jo s pravo pokoro lahko oživil, ker je v največji nevarnosti za vselej jo zgubiti, ker ne bo imel morda več ni časa, ni milosti, ni volje jo rešiti. — Kako neusmiljeno ravna zastareli grešnik s svojo dušo!

Veliko dušnih ubijalcev je med kristijani. Varuj se, dragi moj, da ne boš tudi ti dušni ubijalec svojega bližnjega, pa pazi tudi, da si lastnega duhovnega življenja ne pokončáš.

Največjo skrb obračaj na neumrjočo dušo svojo in svojega bližnjega. Ako ona hira zbog mnogih jej prizadetih ran, o ne obotavljaj se, jo pokrepčati, poživiti; usmiljeni Samarijan ima obilno zdravil, le kaj njemu se zateci in boš živel ter milostno sodbo najdel. Amen.
Ant. Žlogar.

2. Satanove mreže: II. Prevzetnost, zlasti v obleki.

Ako ne bo obilniša vaša pravica,
kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete
v nebeško kraljestvo. Mat. 5, 20.

Zadnjič sem vam govoril, kako pogostoma nam peklenski duh svoje mreže nastavlja, da bi katere neprevidne duše vanje vjel in seboj v peklensko brezno potegnil. Teh mrež pa ima peklenski duh brez števila veliko, in če kake duše z eno mrežo vjeti ne more, jej drugo nastavi. Ko peklenski duh kralja Davida ni mogel v mrežo jeze in maščevanja vjeti, mu je drugo mrežo prešestva nastavljal, in v to ga je bil vjel, in bi ga bil tudi ž njo seboj v pekel potegnil, ako bi ne bil David prave pokore storil. Ker mu je pa David ušel, ni poprej miroval, da je dobil vsaj enega njegovih sinov, nesrečnega Absolona. In tako je že marsikatero trume nesrečnih duš peklenski duh polovil in za seboj v peklensko brezno potegnil. Zlasti pa, sem vam že rekel, peklenski duh pet velikih mrež človeškim otrokom nastavlja: eno mladim ljudem obojnega spola, drugo zlasti ženskemu spolu, tretjo starim ljudem, četrto revnim ljudem in peto vsem ljudem sploh. O prvi mreži — nečistosti — sem vam že govoril, in lahko ste se prepričali, koliko — oh! le koliko duš peklenski duh v te dve mreži vjame! Zatoraj bi se pač imeli mladi ljudje te mreže peklenškega duha skrbno varovati. Ali kaj pomaga ta srčna želja, ker menda nikdar v nobeno mrežo nespametne ribe tolikanj ne hité, kot marsikateri mladi ljudje v mrežo nečistosti. — Pa premišljujmo danes dalje, katero mrežo peklenski duh zlasti ženskemu spolu nastavlja? — Začeti hočem v imenu Jezusa in Marije.

Drugo mrežo, katera je sicer vsem kristijanom zelo nevarna in škodljiva, to mrežo peklenski duh nastavlja zlasti ženskemu spolu. Ženske so ravno tako za nebesa ustvarjene, kot moške, in njih bi lahko še veliko več v nebesa prišlo kot mož, ko bi jih le toliko

peklenski duh v to svojo mrežo ne vjel. O le koliko tisoč in tisoč čistih ženskih duš bi se lahko veselilo v neizmernem veselji v nebesih, ko bi le ne bilo te nevarne mreže, katera se ženskemu spolu tako zvito nastavlja! Ženske so usmiljenega srca, strežejo rade ubogim bolnikom, marsikatero pomagajo rade ubogim siromakom, hodijo sploh rajše v cerkev kot možje, molijo tudi rajše, tudi k sv. zakramentom jih vidimo bolj pogostoma pristopati, kot može. Če je velik praznik, koliko se vidi žensk pri sv. obhajilu, a možakov razen adventa in posta le malo. Glejte! koliko več bi bilo zares kmalo lahko žensk zveličanih, kot možkih, ko bi jih le toliko peklenski duh v svojo mrežo ne vjel! Če jih pa peklenski duh enkrat v to svojo mrežo vjame, kaj pomaga potem sama vnanja pobožnost? Saj so bili tudi farizeji po zunanje pobožni; vendar pa nam vsem Kristus kliče, rekoč: *Ako ne bo obilniša vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.* Te besede nam vsem veljajo, zlasti pa tudi vam, ženske! zato, da se pri svoji sicer hvalevredni pobožnosti toliko bolj varujete tiste mreže, katero peklenski duh posebno vam nastavlja. Vendar pa bi morebiti že rade vedele, katera je tista mreža? Tedad jo vam hočem naznaniti, ne zato, da bi katero izmed vas hotel žaliti, ampak zato, da bi se je bolj varovale; zakaj potem vas bo, to se sme upati, veliko, veliko več zveličanih. Ali toraj ni dobro za vas, da vam jo naznamim? Poslušajte toraj: mreža, ki jo vam ženskam hudobni duh nastavlja, ta mreža se imenuje nečimernost in napuh, zlasti v obleki. V to mrežo peklenski duh največ ženskih duš vjame, posebno dandanašnji.

In ali jih nima tudi zares peklenski duh veliko žensk v tej mreži že vjetih? To se kaže v tistih nepotrebnih zobeih, mrežicah, „žnoricah“ itd., katerih je brez števila veliko na mnogoterih ženskih oblačilih. To se kaže pri predragih oblačilih . . . To se kaže pri toliko prstanih in dragih uhanih marsikaterih žensk . . . To se kaže v tistih mrežastih grebenih, kateri marsikateri ženski kakor petelinovi grebeni na glavi štrlé . . . To se kaže posebno pri tistih, katere s kmetov pridejo v mesto služiti, in se kmalo po gosposko začnejo pačiti. O vseh teh, ki se iz samega napuha tako in enako oblačijo, se pač sme reči, da jih je peklenski duh že v svojo mrežo zasačil.

Zdaj pa je imenitno vprašanje: ali je napuh in nečimernost v obleki pri ženskih zares tolika pregreha, prava mreža peklenskega duha, s katero veliko čistih ženskih duš vjame in seboj v peklensko brezno potagne? Prevdarimo nekoliko to reč:

a) Komu smo se pri svetem krstu odpovedali? Odpovedali smo se hudiču in njegovemu napuhu in njegovemu dejanju. Ali pa je brez greha, to obljubo prelomiti? In zakaj cerkev zapoveduje, da se mora človek zlasti napuhu pred svetim krstom odpovedati? Zato, ker je napuh posebno priljubljena in navadna pregreha, pa tudi toliko bolj nevarna, ker je svet še spoznati neče za pregreho; saj o napuhu pravi sv. pismo, da je začetek vse spačenosti, vsega pogubljenja.

b) In res! koliko huđega izvira iz nečimurnosti in napuha v obleki? Iz nečimurne noše in napuha izvirajo mnogi grehi: pohujšanje, nečista ljubezen in nečistost, zakaj prevzetnost gre pred padcem, hudo poželenje, zapravljanje, goljufija (ker se večkrat blago na upanje vzame, pa ne plača), tatvina itd. — Od nečimurne obleke pride, da človek pri svojih molitvah ne more uslišan biti, tako malo, kot berač ne, ko bi prišel prevzetno oblečen kaj prosit, ali da od zakramentov svete pokore in presvetega rešnjega Telesa ne more kaj sadu dobiti, zakaj, kdor hoče v ošabni obleki svoje grehe obžalovati, in se Kristusu, čez vse ponižnemu kralju, približati, tak si bo bolj gotovo njegov srd priklical, kakor pa si njegovo milost sprosil.

c) Zadnjič še poslušajmo, kaj sv. pismo o nečimurnosti v obleki govori. Pri preroku Izaiju Bog sam govori, rekoč: *Zato, ker se hčere Sijonske povikšujejo, z iztegnenim vratom stopajo, z migajočimi očmi hodijo, v hoji z nogami trkajo in drobné, bo Gospod teme Sijonskih hčer oplešil, in Gospod bo njih lasé pobril. Taisti dan bo Gospod odšel snago na čevljih in lunice, in obrvatnike, po vratu viseče verižice, naročnice in kape, vpledenke, podveze, spletene verižice, dišavnice in naušnice, prstane . . . praznična oblačila, plajške, peče in igle, ogledala, tančico . . . In bo namesto lepega duha smrad, namesto pasu vrv, namesto lišpanih las pleša.* (Iz. 3, 16—24.) To je: Bog bo tiste, ki se nečimurno oblačijo, drugim nagnusne storil, jih v revščino in nadloge pahnil, da bodo primorane sleči svoja prevzetna oblačila. O, le pri koliko ženskih se je to božje žuganje že spolnilo! — In čemu Kristus o pogubljenem bogatinu tako razločno pripoveduje, da se je v tančico in škrlat oblačil? *Zato*, pravi sveti Gregor, *ker nam je hotel pokazati, da je bila tudi taka obleka uzrok njegovega pogubljenja*, — da je toraj pregrešna. — Ste slišali besede sv. pisma? Spoznajte iz tega, da je nečimurna obleka pregrešna, zavoljo katere Bog take prevzetneže na tem in na onem svetu kaznuje. In kako ojestro že na tem svetu! Bere se po časnikih, kako veliko žensk je po svetu zgorelo, ki so se zavoljo svoje preširoke obleke ognja zadele, vnele in žalostno zgorele. Pač očitien dokaz, kako zelo

Bog nečimurnost črti in kaznuje že na tem svetu, kako pa na onem, nam sam Kristus od bogatina pripoveduje, kakor vam je znano.

Oh, le koliko žensk peklenski duh v to mrežo napuha zaplete, in sicer tako, da se ne iztrgajo lahko iz nje, zakaj če se tudi same postarajo, da se ne morejo več tako prevzetno nositi, jih vendar peklenski duh v ti mreži tako zapletene ima, da potem svoje hčere učé, se prevzetno obnašati. Te lišpajo in gladijo in hvalijo, kako da so zale, tako, da že v mladih srecih izrejajo kačo napuha.

Glejte tedaj, ve ženske! napuh v obleki — to je tista mreža, katero vam satan nastavlja, ker vé, da vas ž njo najložje vjame. Z ropom vas ne lovi, ne z ubijanjem, ne z igranjem, ampak le z napuhom. Če se toraj te mreže varujete, vas bo lahko veliko zveličanih, sicer pa malo. Zatoraj, preljubi stariši, priporočajte svojim otrokom, da bodo le poštenega, spodobnega in ponižnega oblačila želeli in iskali; navadite jih, da bodo od mladega tiste spoštovali, kateri se ponižno oblačijo, in sami take hvalite; čez tiste pa žalujte, kateri se prevzetno oblačijo. Nikar nikoli svojim otrokom zato lepe obleke ne obetajte, da bi vas raje ubogali; nikar jih nikdar vpričo ne hvalite, kako so zali, nasproti pa jih zavoljo ponižnosti pohvalite, da je Bogu dopadljiva. Pravite jim, da prava lepota obstoji le v ponižnosti in nedolžnosti, kakor se vidi pri Mariji, prečisti Devici. Vse to ne bo brez sadu, posebno, če prosite Jezusa za pomoč, kateremu z Bogom Očetom in sv. Duhom naj bo čast in hvala na vekomaj! Amen.

Jos. Krčon.

Šesta nedelja po binkoštih.

I. Sv. Kamil in sv. Janez od Boga.

Množica se mi smili.
Mark. 8, 2.

Množica se mi smili, tako vsklikne v današnjem sv. evangeliji premili Jezus. Pa njegovo usmiljeno Sree se ne zadovolji kar s tem, da izrazi z besedo globoko sočutje z gladno množico, ampak tudi dejanjsko jej pomaga s tem, da jo čudežno nasiti. To je prava ljubezen, ki se pokaže v dejanji, taka odpira nebesa.

Kristijanje! Besede Izveličarjeve: *Množica se mi smili!* obrnem lahko tudi na svetnika, čegar god praznujemo v ljubljanski škofiji vsako leto današnji dan — 20. julija (sicer se ga sv. cerkev spominja dva dni poprej). Svetniku je ime Kamil de Lellis (Leli, Lelijski). Po izgledu Jezusovem je tudi on imel srce polno ljubezni in usmiljenja zlasti proti bolnikom, skušal jim je pomagati na duši in na telesu. Podobno kakor on, posvetil je tudi neki drug svetnik, namreč sv. Janez s pridevkom „od Boga“, svojo dejanjsko ljubezen trpečemu človeštvu. Njegov god se praznuje dné 8. marca.

Sedanji sv. Oče so dne 27. maja 1886 postavili ta dva svetnika za patrona bolnišnicam in bolnikom, ter ukazali, da se v litanijah za umirajoče kličeta na pomoč za sv. Frančiškom. Zgodilo se je to še posebno iz tega namena, da bi se na priprošnjo sv. Kamila in sv. Janeza noben bolnik po bolnišnicah ne ločil ne previden s tega sveta. Po nekaterih bolj brezbožnih deželah je namreč ta nevarnost vedno večja, ker so pregnali (imenoma na Francoskem) usmiljene sestre iz državnih bolnišnic ter jih nadomestili s svetnimi postrežnicami. Te pa bolj iščejo svoj, kot pa časni in zlasti večni blagor ubozih bolnikov.

Vem, da vas bode zanimalo, ako vam danes nekoliko več povem o obeh varuhih in pomočnikih bolnikov. Saj neozdravljiva bolezen more zadeti vsakega izmed nas, — tebe ali mene, danes ali jutri.

Kdo je bil sv. Kamil de Lellis? Kdo je bil sv. Janez od Boga? Kako je vsakateri deloval?

Na vse to vam odgovorim v naslednjem, da boste toliko zapljuješe priporočali sebe in druge tema svetnikoma.

I. Zaslišite najprej nekaj iz življenja današnjega svetnika.

Sv. Kamil iz rodbine de Lellis je bil porojen l. 1550 na Napolitanskem. Pred njegovim rojstvom se je sanjalo njegovi materi, da bo njen otrok zaznamovan na prsih s križem in da bode še več družih mladeničev z ravno tacimi križci vodil za seboj. Pomen teh sanj se je razodel še le takrat, ko je bil sv. Kamil osnoval tisto družbo, katere udje se z obljubo zavežejo streči bolnikom in nositi temnorudeč križ na desni strani prs.

Stariši Kamilovi zgodaj umrjo, on pa se — sam sebi prepuščen — vpiše v vojake. Tu ne hodi po najboljših potih. Strastno se vdá igri, s katero zapravi vso dedščino. Tako čisto uboža po lastni krivdi, poleg tega pa se mu še napravijo na nogah skeleče rane. Zaradi tega izstopi iz vojaške službe, ter se ponudi očetom kapucinom. V

novem stanu ga milost Božja vsega prenaredi. Iz mladostnega grešnika postane Kamil velik spokornik. Ker pa zavoljo bolnih nog ne more za vselej ostati med brati kapucini, poda se v Rim v sv. Jakoba hiralnico za neozdravljive bolnike. Tu streže z vso ljubeznijo sam bolnik bolnikom.

V teku časa se prepriča, da za plačilo najeti strežaji slabo strežejo bolnikom, da so dostikrat neusmiljeni in brezčutni. Zelo ga to peče pri srcu. Posvetuje se s svojim spovednikom sv. Filipom Nerijem, kako bi bilo temu odpomoči. Njun sklep je ta, da Kamil ustanovi tako družbo, ki bi imela samo ta dobri namen pred očmi: Streči bolnikom iz ljubezni do Boga in za večno plačilo.

Posreči se mu kmalo najti nekaj enacih src svetnega in duhovskega stanu. Družba se ustanovi, in ne traja dolgo, da morejo iti tudi že v lastno hišo. Družba sv. Kamila se kmalu razširi po drugih pokrajinah laških in še dalje po Evropi, zlasti potem, ko jo potrdi papež Sikst V. leta 1586, še bolj pa, ko jo spremeni papež Gregorij XIV. leta 1591 v poseben red s četverno obljubo.

Da bi mogel še več koristiti bolnikom, zlasti v dušnem oziru, pripravi se Kamil, če tudi že nad 30 let star, za mašniški stan.

Ginljivo je, kar se bere o njegovem ravnanji z bolniki. Slušajmo modrega Siraha (7, 39.): *Naj se ti ne toži bolnika obiskati; zakaaj s tem se boš v ljubezni utrdil*, in zanašaje se na obljubo Kristusovo (Mat. 25, 36, 40.) — gre sv. Kamil, kjer koli zve za bolnika, hitro k njemu, postreže mu z jedjo in pijačo, osnaži mu posteljo in sobo, obveže mu rane, če ima bolnik ta križ; sploh se more reči, da nobena mati ni skrbnejša za svojega bolnega otroka. In kar je še posebno povdarjati, najrajše biva sv. Kamil pri nagnjusnih in kužnih bolnikih. Pogosto prebedi cele noči pri njih, če tudi njega samega noga silno boli, tako da pada v medlevec. Ko razsaja kužna bolezen po Rimu, nabira bolnike po ulicah ter jih krepča dušno in telesno, ne da bi se sam tresel pred smrtno nevarnostjo. Da, še več, h kužnim revežem v Milan in Nolo se še nalašč poda, seveda gnan od ljubezni božje.

Ni čuda, da ga je sv. Filip Nerij videl večkrat pri bolnikih obdanega od angelov; ko pa je molil, obsevala ga je nebeška svetloba. Ozdravljal je bolnike včasih tudi čudežno in imel je dar prerokovanja.

Ves utrjen v ponižnosti — predstojnik svoji družbi ni hotel nikoli biti — in ves spokorjen umrje leta 1614, star 64 let. Strašne bolečine, ki jih je imenoval dejanja božjega usmiljenja, lajšal si je z mislijo na peklensko trpljenje, katero je, kakor je sam rekel, zaslужil s svojimi grehi. Vsled mnogih čudežev ga leta 1746 papež Benedikt XIV. slovesno prišteje svetnikom.

Čas ne pripušča, posebej še veliko opominjati, kaj naj se učimo iz življenja sv. Kamila. Ne bom torej nobene besede izgubil o pogubnosti strastnega igranja ali sploh o zapravljevosti v mladostnih

letih, saj vsi veste, da se utegne na ta način pogubiti duša in telo. Opozoriti vas hočem le na ojstro pokoro, ki jo je delal sv. Kamil spoznavši svojo mladostno sprijenost. Le vsak naj pomisli sam po sebi, kako bi mu bilo, ko bi bil on sam v ranah in bi moral streči bolnikom, in sicer še takim, katerim se vsak še približati ne upa. Glejte, sv. Kamil pa je vse to storil prostovoljno, in le zato, da bi Bogu dal čast, ki mu jo je poprej z grehi jemal.

Učimo se pa poleg spokornosti od sv. Kamila tudi potrpežljivosti v lastnih križih. Sv. Kamil se je pri svojih bolečinah pogosto spominjal peklenških muk. Kristijan! ali se mar ti ne boš tresel pred peklenским brezdnom, v katerega pasti si pač že večkrat zaslužil, kakor sv. Kamil? Ako se ti tvoje trpljenje zdi težavno, reci: „Kar jaz trpim, ni nič proti peklu.“ Ako že dolgo trpiš, tolaži se, rekoč: „Saj vendar še tako dolgo ne trpim, kakor morajo pogubljeni v peklu trpeti; mojih muk bo vendar enkrat konec, oni pa trpe brezkončno!“

II. Kdo pa je bil sv. Janez od Boga, kako je deloval?

Porojen je bil leta 1495 na Portugalskem. Njegovi stariši so bili ubogi, pa pobožni. Zgodaj se ga je lotila želja, videti kaj več sveta. Zapustivši svoje domače, gre služiti za pastirja, potem pa k vojakom, ravno ko se vname vojska s Francozi. Pri vojacih kmalu zamenja, kakor sv. Kamil, prejšnjo pobožnost s pregrešnim življenjem. Kaj pač hudobni izgledi vsega ne storé?

Po končani vojski začne premišljevati, kako bi se mogel za svoje grehe najbolje spokoriti. Bog mu po presrčni molitvi navdá misel, da naj posveti svoje življenje službi bolnikov, bednih in potrebnih ljudi. Janez sklene iti v Afriko, pomagat ubogim sužnjim. V Gibraltar, kjer hoče stopiti v barko, seznaní se z neko plemenitaško rodbino, kateri je kralj pobral vse premoženje in jo izgnal iz domače dežele. Nesreča teh ljudi seže Janezu globoko v srce. Ponudi se jim brezplačno v službo. Ko pa gospod zboli, preživi Janez njega in vso plemenitaško rodbino z delom svojih rok. Plemenitaš kmalu najde spet milost pri kralju in se vrne domu. Tudi Janez ne gre v Afriko, ker mu spovednik nasvetuje podati se na Španjsko. Nakupi si duhovnih knjig in jih prodaja po raznih krajih. Kdo more popisati, koliko je s tem koristil, zlasti pri mladini, ki se dá po slabih knjigah tako rada vjeti v satanove zanjke.

Prišedši v mesto Granado, začne še le izvrševati pravi svoj poklic. Toda najprej Bog še enkrat temeljito pretrese njegovo srce po pridigi slavnega Avile, ki jo sliši na praznik sv. Sebastijana. Sveti Janez zažene med pridigo glasen jok in vpije: „O Gospod, bodi mi usmiljen, bodi mi grešniku milostljiv!“ Iz cerkve gredé si puli lase, se meče po tleh in se očitno obtožuje svojih grehov. Ljudje menijo, da je znorel. Peljejo ga v norišnico in ga tam vklenejo in tepó, da

bi ga ozdravili s strahovanjem. Sv. Janez vse pretrpi voljno, in se še le na prigovarjanje Avilovo pomiri.

Sedaj se podá v bolnišnico streč bolnikom. Da bi jim še zdajnejše pomagal, začne kupčevati z lesom. Kmaló si pridobi toliko, da kupi hišo, katero napolni z bolniki in ubogimi ljudmi. Streže jim s toliko vnemo in modro varčnostjo, da se mu čudi vse mesto. Pridruži se mu še več pomočnikov pri tem krščanskem delu, in to so „usmiljeni bratje“. Leta 1540 je bil storjen začetek, in hitro se je razširil ta red po vsem krščanskem svetu, in božji blagoslov kraljuje vidno nad njim.

Sv. Janez hodi po hišah nabirat miloščine za svoje bolnike, prosi z besedami: „Bodite usmiljeni in delajte si dobro!“ Zakaj njegovo prepričanje je to, da miloščina več koristi temu, ki jo dá, kakor onemu, ki jo prejme. Ker na tak nov način nabira miloščino, gane to ljudi iz vseh stanov tako, da je zmiraj dovolj preskrbljen z živem za svoje bolnike.

Tamošnji nadškof ga podpira posebno še z denarjem. Škof iz Tay pa ga, prepričavši se na lastne oči o njegovem bogoljubnem delovanju, nagovori, da se začne imenovati „od Boga“. Taisti škof mu tudi nasvetuje, naj njegovi pomočniki nosijo posebno redovno obleko.

Odslej deluje še z večo vnemo. Njegova ljubezen ne izvzame nikogar od postrežbe, da, še sam gre iskat bolnikov in revežev po ulicah, celo v pozni noči, ter jih donša v svojo bolnišnico, kjer najdejo varno zavetje. Tudi v dušnem oziru pomaga jim vsestransko. Zlasti pa skuša neizkušeno žensko mladino obvarovati grešnega padca, zabredle pa si prizadeva poboljšati in napeljati na spokorno pot.

Sv. Janez se ravna prav po besedah sv. Jakoba (5, 20.): *Kdor grešnika vrne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo od smrti in pokríl veliko število grehov.* Pa ravno zaradi tega se mu nabere tudi dosti sovražnikov. Toda on odpusti vsem, rekoč: „Svojim sovražnikom moram vendar prej ali slej odpustiti, ako hočem biti zveličan; storim to mar precej.“

Krotak proti drugim, ravna ojstro sam s soboj, veliko se zatajuje, posti in moli. Svojemu zvestemu služabniku dá Bog dar čudežev in prerokovanja, kakor je te nenavadne milosti podelil tudi sv. Kamilu.

Ko nekdanj nastane ogenj v njegovi bolnišnici, nosi bolnike skozi plamen in pol ure ga nihče ne vidi, dokler ne pride na dan, čisto nepoškodovan na obleki, le obrvi so se mu osmodile. To potrjuje 17 prič. Je pač ogenj v njegovem srcu bil močnejši kot zunanji ogenj.

Ozrimo se še v konec njegovega trudapolnega življenja. Huda bolezen vrže sv. Janeza na smrtno posteljo. Njegovo ležišče v mali sobici je zelo neukretno. Odet je z obnošenim zimskim oblačilom, pod glavo pa ima tisto košaro, v katero je nabiral miloščino za svoje

trpine. Neka milosrčna gospa ga spravi v lastno hišo. Semkaj ga hodijo obiskavat plemenitaši in reveži, nadškof pa mu pride podeliti sv. zakramente za umirajoče. V svoji bolezni si dá sv. Janez večkrat brati kaj iz bridkega trpljenja Kristusovega. Ko pa čuti, da se mu bliža zadnji trenotek, reče drugim iti iz sobe, zbere vse svoje moči skupaj, da vstane iz postelje, vzame podobo križanega, jo objame in klečé zaupije: „O Jezus, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Tedaj vstopijo oni spet v sobo in najdejo sv. Janeza mrtvega. Umrli je 55 let star l. 1550. Papež Urban VIII. ga je leta 1630 razglasil za svetnika.

Sv. Bazilij pravi: *Kakor ima od žita korist tisti, ki je seje, tako tudi kruh, ki se podeli siromaku, koristi onemu, ki ga dá.* Ljubi kristijan, ako ne odteguješ miloščine ubozemu, in svojih oči ne obračaš od siromaka (Sir. 4, 1.), blagoslovil te bo vsemogočni v časnem oziru, pa tudi *v nebesih boš imel zaklad*, tako zatrjuje sam Jezus. (Mark. 10, 21.) To je poglobitni nauk, ki ga nam daje sv. Janez od Boga v svojem delovanji. Zato je klical: „Bodite usmiljeni, ter delajte dobro!“ Po tem nauku se ravnati imaš priložnost vsak dan pri domačih revežih in bolnikih, imaš jo pa tudi posebej vsako leto še takrat, ko pride „usmiljeni brat“ iz Šent-Vida na Koroškem prosit po navodu svojega ustanovnika milih darov.

Ljubi kristijanje! Besede Kristusove: *Množica se mi smili*, ponavljajmo mi po izgledu sv. Kamila in sv. Janeza prav pogostokrat v življenji, zlasti še pri smrtno bolnih. Njima se je, kakor ste danes slišali, množica smilila v dušnem in smilila v telesnem oziru. In sedaj kličeta iz kraja večnega plačila: *Blagor usmiljenim, ker oni bodo usmiljenje dosegli!* (Mat. 5, 7.) Amen. Val. Bernik.

2. Satanove mreže: III. Skopost ali lakomnost.

Množica se mi smili, ker glejte,
tri dni so že pri meni, in nimajo kaj
jesti. Mark. 8, 2.

Kako ljubeznjivo in usmiljeno je pač presveto Srce našega Gospoda Jezusa Kristusa! Poglejte, potem ko se je že tri dni trudil s podučevanjem nevednih in podukaželjnih ljudi, začne tudi na to misliti, kako dolgo so že pri njem in kako lačni da morajo biti; zato reče z ginenim srcem: *Množica se mi smili, ker glejte! tri dni so že pri*

meni, in nimajo kaj jesti. In ako jih lačne spustim na njih dom, bodo omagali na potu. Dobrotljivi Jezus pa ni le samo potrebnim svojega usmiljenega srca razodel, temuč jim je tudi po svoji moči v dejanju pomagal. *Koliko kruhov imate?* povpraša svoje učence. Oni mu odgovore: *Sedem*. In te kruhe je potem tako pomnožil, da je bila vsa velika množica ljudi nasitena. Kakšna tolažba za vse trpeče in siromašne ljudi! Usmiljeni Jezus vé za njih potrebe, in dostikrat jim pride na pomoč, še predno ga prosijo. Pa tudi prelep nauk za nas, da naj bomo tudi mi dobrotljivega srca proti vsem nesrečnim, trpečim in revnim ljudem; zakaj le potem smemo upati, da bo usmiljeni Jezus tudi nam usmiljenje skazoval; kakor nas on sam zagotavlja, rekoč: *Bodite usmiljeni, in usmiljenje bodele dosegli*. Kaj pa vendar marsikaterega človeka od te prelepe čednosti — od usmiljenja do ubogih — odvrtače?

To stori tretja mreža, katero peklenski duh mnogim ljudem vsake starosti — posebno pa starim ljudem — nastavlja. In ravno o tej tretji mreži peklenškega duha vam hočem danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Tretjo mrežo nastavlja peklenski duh zlasti starim ljudem, dasi ravno večasih tudi kakoga mlajšega vanjo vjame. Zakaj stare ljudi si ne upa po navadi vjeti v mrežo nečistosti; tudi si ne upa peklenski duh stare ljudi v mrežo napuha in nečimernosti v obleki vjeti, zakaj starim ljudem se ne ljubi več prevzetno se lišpati kakor za ples, in veliko več mislijo v starosti na to, kar so v svoji mladosti nespametnega storili, in to obžalujejo, kar je tudi prav in se spodobi. Glejte! zato je peklenski duh za stare ljudi neko posebno mrežo znajdel, katera je njih natori enaka in primerjena, in zares starih ljudi peklenski duh v nobeno mrežo ložje ne vjame, kakor ravno v to. Da je pa tudi veliko dobrih in poštenih starih ljudi, kateri se te mreže skrbno varujejo, se že samo ob sebi vé, zakaj le to hočem reči: da ako peklenski duh hoče katerega starega človeka v svoje mreže vjeti, ga najložje v to mrežo vjame, katero je posebno za stare ljudi znajdel in jaz hočem vam to mrežo naznaniti zato, da bi se je ložje in bolj skrbno varovali, in to tolikanj bolj, ker je razun pijančevanja skoraj izmed vseh mrež najbolj močna in trdna, in gorje človeku, ako vanjo zabrede, zakaj grozno težko se iz nje iztrga. Ta mreža se imenuje skopost ali lakomnost.

Stari ljudje so pogostem bolj mrzle nature in krvi kot zemlja, od tod pride, da so dostikrat vse preveč na pozemeljsko navezani;

zato jih peklenški duh najrajše s to mrežo lovi. In kdo je bolj vesel, kot satan, kadar to doseže, da se kateri v mrežo lakomnosti vjamejo in v ti mreži starost dosežejo, kajti potem pač dobro vé, da mu ne bodo lahko odšli, ker ta mreža je tako trdna in močna, da je nobena druga reč ne more raztrgati, kakor le vsegamogočni Bog s svojim neizmernim usmiljenjem. Zato se nam ni čuditi, da neki učenik, Škribani po imenu, tako le piše: „Tri pregrehe (ali mreže) so, katere človeka v pogubljenje potegnejo: napuh, nečistost in lakomnost, vendar tako, da se s pomočjo zakramenta svete pokore od sto napuhnjenih lahko petdeset, od sto nečistnikov lahko trideset, od sto lakomnežev pa komaj trije zveličajo.“ In poslušajmo, kaj sv. apostelj Pavel govori; on pravi: *Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjava in hudičevo mrežo in v veliko nepotrebnih in škodljivih želja, katere ljudi v pogubo in pogin pogrezujejo. Zakaj korenina vsega hudega je lakomnost.* (I. Tim. 6, 9. 10.) Pogubljivost te pregrehe se pač ni mogla bolje živo popisati, kakor s temi besedami, iz katerih se vidi, da je lakomnež ob enem tudi začel biti suženj vseh drugih pregreh. In res! le poglejmo nekoliko, v kako veliko drugih grehov lakomnost človeka zapelje, ako se jej vdá. Sv. Janez Ev. je videl v skrivnem razodenji veliko čudnih in strašnih kobilic na zemljo priti. Te kobilice so imele železne oklepe, človeška obličja in ženske lase, in njih zobje so bili kakor zobje levov ter so imele repe, podobne škorpionovim repom. (Raz. 9, 3—10.) Kaj pač to lahko pomeni? Glejte, to lahko pomeni sploh lakomne ljudi. V čem pa je kobilica lakomnim ljudem podobna? Kobilica prebiva v veliki travi, od katere se velike govedi in konji redé in debelé, ona pa, majhna, drobna živalica ostane vendar le v sredi obile trave. Tako tudi lakomnež. Naj ima še toliko premoženja in blaga na svetu, vendar le zmirom misli, da je reven, da mu še ni zadosti, zato strada in si še potrebnih reči ne privošči. Da so imele ženske lasé, to pomeni, da so lakomneži kratke pameti, in ne zaupajo v Boga, da bi jih preživil, dasiravno so od njega prejeli dušo in telo in vse. Kobilice so imele človeška obličja ali obraze, to pomeni, da so lakomneži sicer po imenu kristijanje, ali judje po svojih delih. Teh kobilic zobje so bili tudi kakor zobje levov, to pomeni, da kakor levi vse s svojimi zobmi pohlastajo in požró, tako hočejo tudi lakomneži vse sami pohlastati in pojesti, in vendar se nikdar nasititi ne morejo. Naj imajo lakomneži še tako veliko, reveži pa še tako malo, in vendar lakomneži revne stiskajo, zatirajo, jim jemljó in ščipljejo od mrvice njih premoženja, kjer le morejo, in tako svoje bogastvo množijo. To pomenijo levovi zobje, ker lakomnežem nikdar

nikdar ni zadosti. Dalje so imele kobilice repe, podobne škorpijonovim repom. Škorpijon s svojim repom zelo hudo piči. To pomeni, da tako tudi lakomneži svet pikajo s svojo krivično dobičkarijo, kajti prekupejuje žito, vino itd., da ga potem silno drago revnim prodajajo. in rajše imajo, da jim žito segnije, kakor da bi ga po pravični ceni prodali. Oni razposojujejo svoje denarje, da prav velike obresti od njih terjajo. Oni pikajo in odganjajo zares potrebne, stare in bolehné siromake z grdimi besedami, namesto, da bi jim kaj miloščine dali. Ali še eno lastnost ima škorpijonov rep, namreč, da včasi tudi škorpijona samega umori, ker se sam sebe piči in umori. In tako se tudi pri lakomnežih godi, ker z lakomnostjo sami sebe pikajo in se moré, ker mislijo, da imajo premalo, včasi pa tudi obupajo in si telesno življenje vzamejo kot Judež Iškarijot itd. — Imele so zadnjič te kobilice tudi železne oklepe okoli prs; to pomeni pa še največjo nesrečo lakomnežev, ker so namreč na denar in na časno blago tako močno navezani, da se skoraj z nobeno rečjo ne dajo za dobro pridobiti. Marsikateri mladi ljudje se dajo iztrgati iz mreže nečistosti, marsikateré ženske se dajo iztrgati iz mreže napuha in prevzetnosti v obleki, lakomneži pa so tako trdno vkovani v železni oklep, da ga skoraj vsa kladiva sveta niso vstanu prebiti. Oni so tako trdi in okamnjeni, da jim ne pomaga ne pridiga, ne spoved, ne učenje, ne prošnje, ne krotko ne oestro govorjenje, ne kaka druga reč, oni so trdi in neobčutljivi, trji kot kamen in jeklo. Zato bo tudi moje današnje govorjenje pri tacihi ljudeh malo izdalo; vendar sem o tem govoril, da bi se vsaj tisti, katerih peklenški duh še ni v mrežo lakomnosti vjel, zanaprej tolikanj bolj te mreže bali in se toliko zvestejše vseh pripomočkov poslužili, s katerimi se morejo varovati te mreže. Hočeš se toraj, o kristijan, te mreže skoposti ali lakomnosti varovati, pomisli, da tvoj Bog in Gospod Jezus Kristus prišedši na zemljo iz visocih nebes, nobenega bogastva ni hotel imeti, in je uboštvo ljubil, da je hotel od preubožne Device, ne od bogate rojen biti. Prišedši na svet, ni hotel v zložnem gradu prebivati, ampak v revnih jaslih na trdi slami je ležal. Dokler je na zemlji bival, je vedno ljubil uboštvo in zaničeval je bogastvo. Za svoje aposteljne ni zbral imenitnih in bogatih mož, ampak ubožne in priproste ribiče. Kako malo je toraj tak Kristusu podoben, kdor si bogastva želi! — Pomisli dalje, o kristijan, da pravo bogastvo ne obstoji v zlatu, v srebru, v posvetnem blagu, ampak v čednostih in dobrih delih, le te bo človek s seboj v večnost vzal; zato pravi sv. pismo: *Blagor jim, kateri v Gospodu umrjó, njih dela za njimi gredó*, — ste slišali:

njih dela — dobra dela, ne pa njih denarji, za njimi v večnost gredó. — Pomisli, o kristijan, večkrat tiste besede, katere je Gospod Jezus v sv. evangeliju bogatemu možu govoril: *Kar si skupaj spravil, čegavo bo? Ali veste, čegavo? Nehvaležnih dedičev, kateri bodo za tvoje premoženje morebiti pravdali, tebe preklinjali, da nisi prav zadnje volje ali oporoke naredil, bodo tvoje denarje zapravljali, za nje pijančevali, tvoja duša pa bo takrat v peklu gorela.* — Še najbolj pa se moreš, o kristijan! lakomnosti varovati, ako rad, kolikor le moreš, vbogajme deliš — smem reči — da vbogajme dajanje je smrt lakomnosti. In vrh vsega tega ne pozabimo, kar nam Kristus kliče: *Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rija in molj končata, in kjer jih tatje izkopljejo in ukradejo. Temuč zbirajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne končata ne rija ne molj, in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo.* (Mat. 6. 19. 20.) Amen.

Josip Krčon.

Sedma nedelja po binkoštih.

I. Tudi med hudobnimi je mogoče lepo živeti.

Tako rodi vsako dobro drevo dober
sad. Mat. 7, 17.

Lažnjivi preroki, katerih varovati se nas usmiljeni Jezus v današnjem sv. evangeliju ljubeznjivo svari, so vsi zapeljivci. Zapeljivec pa je vsak, kateri svojega bližnjega z besedo ali z dejanjem, s prilizovanjem, žuganjem ali kakor si bodi od dobrega odvrča in k hudemu zapeljuje. Kdor drugače uči, kakor sveta katoliška cerkev, kdor svete reči zaničuje in se pobožnim ljudem posmehuje, kdor druge s svojimi krivimi nauki moti in jih v svoje zmote zapeljuje, je lažnjiv prerok, — je zapeljivec. Kdor se ne sramuje v pričo nedolžnih grdo govoriti in s svojim nesramnim govorjenjem hude misli in grešne želje v srcu bližnjega vnema, je lažnjivi prerok — zapeljivec. Stariši, kateri svojih otrok ne priganjajo k dobremu, k molitvi, k službi božji, k prejemanju sv. zakramentov, k pridnemu obiskavanju šole; stariši, kateri vpričo svojih otrok kolnejo in bližnjemu vse hudo privoščijo, nesramno govoré ali celo grde reči delajo; stariši, kateri svojim otrokom pusté, da zahajajo v hudobne družčine, v pregrešne kraje, ali kateri jih v greh napeljujejo in jim prepovedane reči zapovedujejo,

so krivi preroki — zapeljivci. Otroci, kateri druge učé, kako se imajo lagati, krasti starišem in učenikom nepokorni biti; mladeniči, ki druge nagovarjajo k pijačevanju, igri in drugim pregreham; sprideni možki, kateri s prilizovanjem in obljubami nedolžne ob devištvo in poštenje pripravijo, so krivi preroki — volkovi v ovčjem oblačilu! Nesramne ženske, katere poštene mladeniče v svoje mreže lové, so krive prerokinje, zapeljivke, in kdor se z njimi prijazni, bo zgubil svoje poštenje in zveličanje. Svet pa je poln hudobnih zapeljivcev, tako da je res le čudež modrosti in dobrote božje, če se kdo od njih premotiti ne dá, ter dober ostane med hudobnimi. Ali ljudje se radi izgovarjajo in pravijo: „Hudobni ljudje, med katerimi moramo živeti, toliko priložnost in nevarnost, katerih se zavoljo svojega stanu ali službe ne moremo ogibati, nas zapeljejo in silijo v greh. Jaz pa rečem, da take družine in nevarnosti, katerih se zavoljo svojega stanu ali službe ne moremo ogibati, nam velikoveč priložnost dajejo, svoji duši obilno zasluženje za večnost pridobiti. Tudi med hudobnimi je mogoče lepo živeti.“

Ako hoče kristijan svojo dušo zveličati, se mora varovati greha, tedaj tudi grešne priložnosti in vsega, kar zveličanju škoduje, ker Jezus zapove, vse zapustiti, če bi človeku še tako ljubo bilo, kakor oko in uho, roka ali noga, kar bi od zveličanja odvräčevalo, ker bi človeku ves svet nič ne pomagal, ko bi na svoji duši škodo trpel. Ker pa ni mogoče se vseh hudih priložnosti varovati, si moramo nevarnosti in družbe hudobnih ljudi, katere se zavoljo stanu ali službe ne moremo ogibati, k svojemu dušnemu pridu obračati. Če moramo n. pr. med takimi ljudmi živeti, kateri nam veliko zopernega delajo, kateri nas iz hudobije dražijo in preganjajo, o kako lepo priložnost imamo, se v potrpežljivosti in premagovanju vaditi! Če moramo med takimi živeti, kateri so svojeglavni, prevzetni in togotni, imamo spet lepo priložnost, se krščanske krotkosti učiti. Če so pijačnosti vdani, vidimo nad njih bolj živinskim kakor človeškim zadržanjem, kako grda je ta pregreha, in to naj nas k treznosti spodbada. Če jih slišimo kleti, rotiti in opravljati, nas mora tako govorjenje s studom napolniti, da svoj jezik skrbno varujemo in le Boga častimo. Če nas s svojim nespodobnim govorjenjem in slabim zadržanjem k enakemu govorjenju in dejanju napeljujejo, moramo svoje počutke tolikanj bolj krotiti in Boga ponižno milosti in pomoči prositi, da v skušnjavi ne bomo premagani. Glejte, ljubi kristijani, tako moremo, ako nam je na zveličanju kaj ležeče,

ravno v tistih hudih priložnostih, katerih se zavoljo svojega stanu in službe ne moremo ogibati, najlepše krščanske čednosti doseči in se v njih utrditi.

Da, človek bi po mislih papeža sv. Gregorja nobene krščanske čednosti ne mogel prav popolnoma pokazati, ko bi nikoli med hudobne ne prišel. In zakaj ne? Kako bi mogel vedeti, ali ima to ali ono čednost nad seboj, če bi nikdar kaj takega nasproti ne prišlo, kar bi na poskušnjo dejalo njegovo čednost? Kaj je to posebnega, s potrpežljivim, čistim in ponižnim tudi potrpežljiv, čist in ponižen biti? Kaj je to težkega, med pobožnimi, ki drug družega h krščanskemu življenju spodbadajo, tudi pobožno živeti? Nasproti pa s hudobnimi in razuzdanimi živeti, njih hudobije vedno pred očmi imeti in vendar v kljub vsemu napeljevanju k hudemu s pomočjo milosti božje tako trden in stanoviten ostati, da ga noben slab izgled, noben pohujšljiv pogovor, nobena spačena šega, tudi nobeno zaničevanje in zasramovanje premotiti ne more, da bi svojega življenja natanko ne ravnal po naukih sv. evangelija, in vse božje zapovedi zvesto spolnoval: to je prava časti in hvale vredna čednost.

Mojzes je živel na dvoru nevernega egiptovskega kralja Faraona, pa ni odstopil od tega, kar mu je Bog storiti zapovedal, tudi ene stopinje ne, dasiravno mu je kralj močno žugal. — Tobija je živel v sredi malikovalcev, ki so vsi zlata teleta molili, katere je Jeroboam, izraelski kralj naredil, pa ni z njimi malikov častil, šel je v Jeruzalem v tempelj Gospodov molit pravega, živega Boga . . . Pa tudi dandanašnji se zares pravični kristijan v hudih priložnostih ne dá premotiti. Oni mož pri svojem rokodelstvu ali pri kupčiji, ki ima vsak dan priložnost, svoje roke s tujim blagom omadeževati, se vendar tega popolnem varuje, rajše hoče vse svoje premoženje zgubiti, kakor s krivičnim blagom obogateti. Ta žena pri oni hiši, kjer je malo strahu božjega, kjer se čez dan presveto ime Jezus le redko, toliko bolj pogosto pa hudič izrekuje, od svojega, jezi in pijanosti udanega moža dostikrat hudo napadana, od svojih nepokornih otrok zaničevana in zasmehovana, je in ostane potrpežljiva, krotka, v voljo nebeskega Očeta popolnoma vdana, s svojim, dasiravno težavnim križem zadovoljna. In pri vseh zoprnostih vendar le ne opusti sebi izročene, kakor vé in zna, k službi božji priganjati. — Ta mladenič, ona deklica, ki imata toliko priložnosti spriditi se in razuzdano življenje začeti, Jezusu zvesta ostaneta. To, kristijani, je znamenje prave pobožnosti, utrjene čednosti, to je znamenje resnične ljubezni do Boga.

Kateri tako storé, zaslužijo tisto hvalo, katero je Jezus nekdaš svojim učencem dal, rekoč: *Vi ste, kateri ste z menoj v mojih skušnjavah stanovitni ostali.* Vi ste slišali veliko hudega govoriti in tudi dosti videli, v greh ste bili nagibani od hudega poželenja, ali mene svojega Zveličarja niste zapustili. Vi ste videli take, ki so se s svojimi grehi hvalili in pripovedovali, koliko hudega so že storili, kako so pobožne zasmehovali, jih bedaste imenovali, jih v greh nečistosti zapeljevali, druge oblagali, ogoljufali; slišali ste jih strašno preklinjati, čez vero, duhovne in gosposko vse govoriti, le tega ne, kar je res; slišali ste jih, kako so nečistost zagovarjali, deviško nedolžnost pa zasmehovali; videli in slišali ste veliko potuhnjenecv, kateri so vero in vse, kar je božjega, za prazne marnje razglasovali: pa se niste dali od tacih hudobnežev, od teh hlapcev hudobnega satana zmotiti. *Vi ste tedaj, kateri ste z menoj prebili v mojih skušnjavah, zatoraj vam odločim kraljestvo, kakor ga je meni moj Oče pripravil, da jeste in pijete pri moji mizi v mojem kraljestvu.* (Luk. 22, 28.)

Slišali ste zdaj, da nam hude prilóžnosti, katerih se zavoljo svojega stanu ali službe ne moremo ogibati, pomagajo svoji duši obilno zasluženje za večnost pridobiti. O, da bi pač tudi tako storili. Ali kaj, ker mi to, kar nam je v zveličanje, radi v svoje pogubljenje obrnemo! Namen previdnosti božje je, da nam družba s hudobnimi, če se je ne moremo ogibati, služi k zveličanju naše duše in k povišanju krščanske čednosti. In ravno ta družba nas rada le k hudemu zapelje, ker drugih slabe izgledle le radi posnemamo; govorimo, kakor slišimo druge govoriti, delamo, kakor vidimo druge delati, in si večno pogubljenje pripravljamo. Zares, milovanja vredni so vsi tisti, kateri svoje pregrehe izgovarjajo in pravijo: „Na svetu se zdaj ne more drugače živeti, ker se je treba s hudobnimi ljudmi pečati,“ kateri toraj prilóžnost, ki jo imajo v svojem stanu, namesto h dobremu, le k hudemu obračajo. Ali še veliko žalostnejši je stan tistih, kateri svoje zmote in hudobije s tem izgovarjajo, da pravijo: „Drugi tudi tako ravnajo, se tudi tako zadržé in govoré, jaz se od njih ne morem in ne smem ločiti, ako hočem, da ne bom zasmehovan.“ Kristijani! ali bodete mogli s takimi izgovori na strašni dan pravične sodbe obstati? Ali kaj bodete pri strašni sodbi odgovorili, ko se bodo Abraham, Lot, Job in veliko drugih zoper vas vzdignili? Med malikovalci, bo rekel Abraham, sem živel, ali pravega Boga sem zmiraj spoznaval in molil. Med nesramnimi nečistniki, bo Lot govoril, sem zakonsko zvestobo zmiraj neomadeževano ohranil. Med takimi

ljudmi, ki so bili hujši kakor divja zverina, nam bo Job očital, sem vendar zmirom sveto živel. Mi nismo imeli pridigarjev, da bi nas z lepim opominjevanjem od greha odvrčevali in k dobremu spodbadali, nismo imeli svetih zakramentov, od katerih bi bili tako obilne milosti božje prejekali, in vendar smo tako sveto živeli. Vi, kristijani pa, ki ste tolikokrat slišali nauke svete vere oznanovati, ki ste toliko lepih zgledeov pobožnega življenja vedno pred očmi imeli, ki ste v svetih zakramentih potrebne milosti prejekali, da bi se bili mogli vsem skušnjavam v greh braniti: vi niste toliko srčnosti imeli, da bi bili med hudobnimi ljudmi za svoje zveličanje skrbeli in božje zapovedi zvesto spolnovali. Vi ste morali s hudobnimi hudobno živeti? — Kaj bomo odgovorili, če se bo zoper nas sv. Neža, sv. Lucija, sv. Agata in toliko drugih svetih devic vzdignilo, in bodo rekle: „Kaj, vi hočete z nevarnostmi svojega stanu svoje grehe izgovarjati? S tisočericimi obljubami in z vsakoršnimi hlimbami so nam po devištvu stregli, s silo so nam hoteli deviški venec z glave potegniti, ali vse smo z božjo pomočjo, katere tudi vam ne manjka, premagale in svojo nedolžnost čisto ohranile. Zakaj bi vi v svojih veliko manjših nevarnostih in skušnjavah ravno tega ne bili mogli storiti? Ste mar morali grešiti, ker ste videli druge grešiti?“

Da, o Gospod, ki vidiš v naše sree in ti ne moremo ničesa prikriti, spoznati moramo, da smo se do zdaj od spačenega sveta vse preveč dali zapeljevati. Tudi mi s kraljevim prerokom Davidom spoznamo svoj revni stan in ga obžalujemo, rekoč: *Z nadlogami je moja duša napolnjena in moje življenje blizo pekla.* (Ps. 87, 4.) *Postal sem, kakor človek brez pomoči.* Vsa nesreča, ki me je zadela, pride od moje hudobije. V prihodnje pa hočemo svoje življenje po spoznani krščanski resnici ravnati, se hudih priložnosti, katerih se ogibati ne moremo, v svoje zveličanje posluževati. K temu nam je potrebna tvoja sveta milost, o Gospod, za katero te ponižno prosimo, s katero navdani bomo s sv. Pavlom tudi mi reči mogli: *Vse za morem v tem, kateri me potrjuje.* Amen.

† Anton Potočnik (1854).

2. Satanove mreže: IV. Nezvestoba.

Vsako dobro drevo rodi dober sad;
malopridno drevo pa rodi malopriden
sad. Mat. 7, 17.

V bukvah pregovorov se bere kratka molitev, s katero modri Salomon po navdihnenji sv. Duha tako-le Boga prosi: *Ne dajaj mi ne uboštva, ne bogastva; podeli mi le, kolikor mi je za živčž treba.* (Preg. 30, 8.) Zakaj pa je modri Salomon Boga prosil, da bi mu ne dajal ne uboštva ne bogastva? Zato, ker je lahko obedvojno človeku v skušnjavo in v nesrečo; zakaj, kakor vsako dobro drevo rodi dober sad, malopridno drevo pa rodi malopriden sad, tako more tudi bogastvo in uboštvo človeku dober ali pa malopriden sad roditi. Ali ker je človek k hudemu nagnen, se le prerado zgodi, da bogastvo in uboštvo človeku veliko hudega sadu rodi; zato je sv. Duh nas učil moliti, da bi nam Bog ne dajal ne bogastva ne uboštva.

Kar se bogastva, ali lakomnega poželenja po bogastvu tiče, smo se lahko že zadnjič prepričali, kako škodljivo lahko postane človeku; zakaj slišali smo, kaj pravi sv. Pavel: *Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjave in hudičeve mreže in v veliko nepotreb- nih in škodljivih željá, katere ljudi v pogubo in pogin pogreznjejo.* (I. Tim. 6, 10.)

Ali ne le samo bogatim in lakomnim, ampak tudi revnim ljudem peklenski duh svoje mreže nastavlja ter jih vanje lovi, in jih tudi — Bogu se smili! — veliko vanje vjame. Zato premišljujmo nekoliko danes, kakšno mrežo peklenski duh revnim ljudem nastavlja? — Začeti hočem v imenu Jezusa in Marije!

Kakor peklenski duh sploh ljudem vsake starosti in vsacega stanu svoje mreže nastavlja, tako je tudi za revne ljudi svojo posebno mrežo iznajdel, kajti ta zvita kača dobro vé, da bi bilo izmed revnih ljudi lahko veliko zveličanih, — veliko več, kakor izmed bogatih; zato pravi Kristus: *Blagor vbogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo.* (Mat. 5, 3.) Nasproti pa govori zopet Kristus: *Povem vam: Ložje je kameli iti skozi šivankino uho, kakor bogatinu priti v božje kraljestvo.* (Mat. 19, 24.) In res, če so revni s svojim stanom zadovoljni, kakor sv. Pavel uči: *Če imamo hrano in obleko, pa bodimo zadovoljni,* (I. Tim. 6, 8.) če so revni ljudje v voljo božjo vdani in velikoveč v Bogu, v milosti božji in v strahu božjem svojega bogastva iščejo, kakor Tobija, ki je rekel svojemu sinu: *Nič ne*

maraj, moj sin, ubožno sicer živiva, pa veliko dobrega bova imela, ako se Boga bojiva, greha varujeva in dobro delava; in če zadnjič revni svoje ubožstvo potrpežljivo in še radi prenašajo, in si ne želé bogastva: o potem pač blagor takim ubogim, zakaj že tukaj bodo imeli bolj lahko in mirno življenje, kakor ga bogatini imajo pri svojih velicih skrbah za bogastvo, in po smrti bodo dosegli večno veselje v nebesih.

Ali peklenški duh ne trpi, da bi se tako mnogo revnih ljudi zveličalo, zato je iznajdel tudi za revne ljudi neko mrežo, s katero jih želi v peklenko brezdno za seboj potegniti. Sicer jim nastavlja več mrež, kakor mrežo malovere in obupljivosti . . . , mrežo nevoščljivosti itd. Ali še najhujša mreža, ki jo peklenški duh revnim ljudem nastavlja, je mreža nezvestobe, naj se že kaže v tatvini, goljufigi, ali kakor koli si bođi. Nezvestoba kraljuje dostikrat med posli, ker si nekateri posli živež ali marsikaj družega jemljejo ali sami za-se, ali pa drugam oddajajo brez vednosti gospodarja ali gospodinje. — Nezvesti so dostikrat otroci, bratje ali sestre, kateri svojim starišem, svojim bratom ali sestram skrivaj jemljejo in prodajajo. Tudi mož in žena, ako eden družemu skrivaj jemljeta in zapravljata premoženje itd. Pa tudi tisti so nezvesti, kateri take ukradene reči sprejemljejo in skupujejo; kajti, ko bi ne hotel nobeden od tatov kupiti, bi potem tudi tolikanj ne kradli. — Nezvesti so dostikrat tudi rokodenci, kateri ali slabo dela opravljajo ali pa od blaga, ki se jim dá, sebi pridružujejo; nezvesti so dostikrat delavci, kateri pri taci delih, kjer je zvestoba potrebna, kaj skrivaj sebi jemljejo, n. pr. terice pri trenji, ali pri sadji itd. . . . — Oh! še največ nezvestobe se pa zgodi na polji, na travnikih in v gozdih, in res! tukaj se pač vidi, kako malo vere in vesti marsikateri imajo. Koliko nezvestobe je na polji! — Tukaj se krade vse križem, naj bo krompir, repa, zelje, ali kar bođi. Koliko nezvestobe je na travnikih, kjer drugim ali pohodijo, pokosé ali požanjejo in nazadnje še popasejo! Koliko nezvestobe je po gozdih, kjer se brez vsega dovoljenja gospodarjev po tujem drva sekajo, listje grabi itd. . . . Kako malo varujejo kmetje eden družega pred škodo pri vožnjah, pri oranji, posebno pa kadar živino pasejo! — Kaj hočemo zadnjič še o tistih reči, kateri iz zgol hudobije drugim mlada drevesca po vrtih polomujejo, graje in plotove lomijo, trgajo in razdirajo, in to, kakor sem rekel, iz zgol hudobije? Oh! kako se bodo mogli pač taki hudobneži pred božjo sodbo zagovarjati? Pa kaj, ker še tega za greh nimajo! In res! to je še najhujše pri tej mreži peklenškega duha, o kateri danes govorim, da marsikateri take nezve-

stobe, tatvine in poškodovanja svojega bližnjega še za greh nimajo! Zato je peklerska kača posebno za revne to mrežo iznajdla, ker vé, da jih lahko v to mrežo največ vjame in seboj v pekel potegne, ker še teh reči, te nezvestobe, za greh nočejo imeti.

Ali pa nezvestoba mar ni res tako velik greh? — Vzemimo sveto pismo v roke in prebirajmo ga, in prepričali se bomo, da je nezvestoba greh; kajti ko bi nezvestoba ne bila greh, zakaj pa je Bog tako hude časne in večne kazni za nezveste ljudi postavil?

1. Nezvesti in krivični ljudje si s svojo nezvestobo že tukaj nesrečo na glavo nakopavajo; kajti s takimi pregrešnimi pripomočki si človek stanovitne sreče ne bo pridobil, temuč bo še v nesrečo in škodo padel. Prva časna nesreča je zguba poštenja; zato pravi sveto pismo: *Tat pade v sramoto.* (Sir. 5, 17.) Nepoštenega človeka — posla se vsaki ogiblje. Druga časna nesreča je dosti natanko že v prigovorih izrečena, da „krivično blago nima teka“, in „en krivičen vinar deset pravičnih požrè“ itd.; zato pravi sv. Duh v bukvalh pregovorov, rekoč: *Krivični zakladi nič ne koristijo.* (Pregov. 10, 2.) In zopet: *Kdor krivico seje, bo nesrečo žel, in šiba njegove jeze* (t. j. Božje jeze) *ga bo končala.* (Pregov. 22, 8.) In zopet: *Nekateri grabijo, kar ni njih, in so zmerom v potrebi.* (Preg. 11, 24.) In od tod pride zares, da marsikateri zmerom revni ostanejo, ker si hočejo z nezvestobo, krivico, tatvino in goljufigo pomagati, in tako so taki podobni tistim shujšanim kravam, katere je videl kralj Faraon iz reke Nila priti: oné so debele krave pojedle, pa zaradi tega niso bile nič bolj debele. — Če bi pa vendar nezvesti človek tukaj nobene škode ne trpel, in četudi tukaj že svoje nepokojne vesti nima za nesrečo, bo pa vendar zavoljo tega enkrat

2. tam v večnosti največjo škodo trpel, kajti sveto pismo takim naravnost s pogubljenjem žuga: *Ali ne gre pogubljenje hudobnemu in umaknenje* (t. j. ločenje od Boga) *njim, kateri krivico delajo?* (Job. 31, 2.) In sv. apostelj Pavel je (I. Kor. 6, 10.) med tiste, ki ne bodo božjega kraljestva posedli, tudi krivične in tate štel: *Ali ne veste, je rekel, da krivičniki božjega kraljestva ne bodo posedli? Ne tatje, ne roparji ne bodo posedli božjega kraljestva.* In sv. Avguštin pravi: *Če je bil neusmiljeni bogatin v večni ogenj vržen, ker ubogim od svojega premoženja ni nič dal, kam meniš, bo pač tisti pahnjen, kateri tuje premoženje na-se vleče? In če ta s hudičem gori, kateri nazega ni oblačil, kje meniš, bo tisti gorel, kateri je kradel?*

Pa bo kdo rekel, ali se pa ne more tak krivičen in nezvest človek s pokoro pogubljenja rešiti? Da, ko bi jo storil, pa je ne stori, ker treba bi bilo tuje blago povrniti, tega pa ne stori, zato ne more zveličan biti.

O nesrečna smrtna postelja krivičnega! Poslušajte neko prigodbo, katero sem bral: Neki mož, ki je bil po mnogih krivicah obogatel, je rekel na smrtni postelji sodnika poklicati, da bi svojo poslednjo voljo (testament) naredil. „Zapišite,“ je rekel, „te besede: Svoje telo zapustim zemlji, iz katere je bilo vzeto, moja duša pa naj bo hudičem izdana, katerim gré.“ Sorodniki so hoteli tukaj zadnjo voljo ustaviti in na drugi čas odložiti, ker so mislili, da je mož zmešan. Ali umirajoči je rekel: „Jaz nisem zmešan, vem, kaj govorim, in še nisem vsega povedal, tedaj pišite naprej: Moja duša naj bo hudičem izdana in z mojo tudi duša moje žene, duše mojih otrok in duša mojega spovednika; moja duša, ker sem toliko krivičnega blaga skupaj spravil; duša moje žene, ker me je k temu napeljevala, da je ložje svoji nečimurnosti in prevzetnosti v obleki stregla; duše mojih otrok, ker sem toliko krivic skupaj spravil, da bi jih obogatil; duša mojega spovednika pa, ker me je odvezoval, ne da bi mi bil ojstro dolžnost nakladal in me priganjal, krivice popraviti.“ Ko je to izgovoril, je umrl. Oh, krivično blago pač strašno peče na smrtni postelji!

Zatoraj, preljubi, nikar si svoje vesti ne težite z nobeno, tudi ne najmanjšo krivico, če hočete srečno živeti, in enkrat mirno umreti. Mislite večkrat na zvestobo starega Tobija. Njegova žena je bila nekoč prinesla kozlička domov, katerega je bila pripravila. Slep Tobija ga sliši meketati. Mislil si je, da pripresti toliko ni mogla, toraj reče: „Pa ne, da bi bil ukraden? Če ni naš, nazaj mu ga brž dajte, čegar je; zakaj tatvine ne smemo imeti, še dotakniti se je ne.“ — O prelepa zvestoba in občutljivost vesti! Zato je pa tudi Bog tega zvestega in pravičnega moža tako lepo obdaroval s časnim premoženjem in tudi s prelepo krono v nebesih.

Glejte, preljubi, tako zvesti moramo tudi mi v vseh rečeh biti. Posebno pa vam, krščanski stariši! na srce položim: navadite svoje otroke že od mladega na zvestobo in pravičnost, nikar jim nikdar ne pustite kaj tujega domu prinesiti: učite jih, najdene reči nazaj dati. In če ste tudi revni, recite jim s starim Tobijem: „Nič ne obupajmo, otroci, ubožno sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se Boga bojimo, greha varujemo in dobro delamo.“ Zakaj *blagor možu, kateri se Boga boji*, pravi sv. pismo, *čast in bogastvo bo v njegovi hiši in njegova pravičnost bo obstala na vekomaj.* (Ps. 111, 1. 3.) Amen.

Jos. Krčon.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

26. Hlapcem izročeni talenti.

Mat. 25, 14—36.

Neki imeniten človek je šel v daljno deželo, da bi se tam kraljestva polastil. Predno odide, je poklical svoje hlapce in jim izročil svoje blago. Dal je enemu pet talentov, enemu dva, enemu pa enega, vsakemu po svoji zmožnosti in je zdajci odrinil. Šel je pa, kateri je bil prejel pet talentov in je kupčeval z njimi in si je pet drugih pridobil. Ravno tako je tudi oni, kateri je bil prejel dva, pridobil dva druga. Kateri je bil pa prejel le enega, je šel in je zakopal v zemljo in skrnil denar svojega gospoda.

Čez veliko časa pa pride gospod tistih hlapcev in ima obrajt ž njimi. In je pristopil, kateri je bil prejel pet talentov in pridobil pet drugih talentov, rekoč: „Gospod, pet talentov si mi izročil, glej, pet drugih sem pridobil.“ Njegov gospod mu je rekel: „Prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda.“ — Pa tudi oni, kateri je bil dva talenta prejel, je pristopil in rekel: „Gospod, dva talenta si mi izročil, glej, dva druga sem pridobil.“ Njegov gospod mu je rekel: „Prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda.“

Ko je bil pa pristopil tudi oni, kateri je bil prejel en talent, je rekel: „Gospod, vem, da si trd človek, de žanješ, kjer nisi sejnal in pobiraš, kjer nisi razsipal; in sem se bal ter sem šel in skrnil tvoj talent; glej, tukaj imaš, kar je tvojega.“ Njegov gospod pa je odgovoril in rekel: „Hudobni in leni hlapec, vedel si, da žanjem, kjer nisem sejnal, in pobiram, kjer nisem razsipal, toraj bi bil moral svoje denarje dati menjavcem in kadar bi bil jaz prišel, bi bil prejel svoje z obrestjo. Vzemite mu toraj talent in dajte ga onemu, ki ima deset talentov. Zakaj vsakemu, kateri ima, se bo dalo in bode obilno imel, kdor pa nima, mu bo še to, kar se zdi da ima, odvzeto. In nepridnega hlapca vrzite v vnanjo temo: tam bo jok in škripanje z zobmi.“

To priliko je Jezus povedal v zvezi s prelepo priliko o pametnih in nespametnih devicah. Če ona bolj povdarja ohranjenje milosti božje po sv. krstu, zahteva pa ta, da se morajo izročeni darovi tako obračati, da bodo obilen dobiček donašali.

1. Beseda „talent“ pomeni zdaj dušno zmožnost ali nadarjenost; prvotno pa je pomenila gotovo svoto denarja in sicer, kakor je bilo že razloženo v priliki o neusmiljenem hlapcu (Duh. Past. II. letnik str. 612) atiški talent = 6000 drahem ali denarov, še nad 2000 gld. Toraj je prvemu hlapcu dal gospod na roko 10.000 gld., drugemu 4000 gld., tretjemu pa 2000 gld., kakor je spoznal njih zmožnosti za kupčevanje; marsikateri človek bi z veliko svoto denarja ne vedel

kaj početi, ker nima sposobnosti za večja podjetja; drugemu pa bi z malo svoto ne bilo nič pomagano, ker ima velike namere z velikimi dobički.

Dva hlapca sta pridobila po sto odstotkov, glavnica se jima je podvojila. To ni tako nenavadno, ker je naravnost rečeno, da sta pridno kupčevala z denarjem in da gospoda dolgo ni bilo nazaj; vstrajna pridnost je dobičkom bolj gotova podlaga, nego negotove spekulacije.

Poleg delovanja z lastnimi podjetji je bilo pa že takrat mogoče dobičkov si pridobiti v denarnih zavodih — „bankah“; leni hlapec ni storil niti tega niti onega. Zato je bil v veliki zadregi in ker ni imel nobenega pravega vzroka v zagovor, je storil, kakor radi delajo še zdaj vsi leni postopači in zlobni zanikarneži (nihilisti, rudečkarji, socialisti . . .) — na svojega gospoda je zvrnil vso krivdo, češ da je trd, hud gospod. Toda tako govorjenje ga ne opraviči, marveč le še bolj zatoži, kakor mu gospod naravnost pojasni: kdor pozna voljo trdega gospoda, pa je vendar ne spolni, ga vedoma draži; dobrega, prizanašljivega gospoda ne ubogati, ima vsaj še nekaj pomena, a strogega? Strogega gospoda ne ubogati in sicer v taki zadevi, v kateri mu dá v svoji visokodušnosti priliko se izkazati, kaj takega ne more ostati brez občutne kazni. To lahko sprevidi najbolj plitva pamet, ter razume, kako nespameten in žaljiv je bil ta izgovor lenega hlapca, kateri je tako malo maral za voljo svojega gospoda, da se mu še ni ljubilo denarja nesti k menjavcem in od časa do časa potegniti obresti in zopet te koristno naložiti.

2. Glavno misel te prilike je lahko spoznati: Vsakdo se mora za nebeško kraljestvo stanovitno prizadevati in sicer toliko, kolikor mu je mogoče po milostih in močeh, katere je od Boga prejel. Kdor božje milosti in dari zanemarja, je gotovo zgubljen. Posebej pa je priliki tale pomen: Človek, ki je šel na tuje, je Jezus Kristus, ki je dovršivši naše odrešenje zapustil svet ter šel nazaj k svojemu Očetu v nebesa, od koder bo spet prišel soditi žive in mrtve.

Hlapci pa so verniki, zlasti predstojniki sv. cerkve, škofje in mašniki. Jezus Kristus je naš Gospod, ker je vsegamogočni Bog, nebeškemu Očetu v vsem enak, kralj nebes in zemlje, in ker je naš na sv. križu odkupil za drago ceno svoje presvete krvi. Toraj smo vsi njegovi služabniki, od vseh bo enkrat odgovor tirjal, ker je tudi naš Sodnik in Plačnik.

„Talenti“ pomenijo vse milosti, ki jih je Jezus Kristus na križu zaslužil s svojim britkim trpljenjem in grenko smrtjo, in katere vernim deli, da naj bi jih obračali v svojo in svojega bližnjega večno korist — vse pa v slavo božjo v Gospodovem imenu in za Gospoda!

Smemo pa priliko razlagati tudi še v širšem pomenu in v širšem smislu obsegajo talenti vse darove, katere je prejel posamezni človek od trojedinega Boga, Očeta, Sina in sv. Duha: a) natorne darove, — bister um, dober spomin, jasno razsodnost, učenost, zgovornost, spretnost, zdravje, premoženje, čast itd.; b) čeznatorne darove, — svete zakramente, pridige, krščanski nauk, dobre in koristne knjige, sveto mašo in druge cerkvene pobožnosti, ki posebno o večjih

praznikih človeško sree z neko skrivnostno silo od zemeljskega povzdigujejo k nebeškim višavam; krščanske stariše, dobre prijatelje, skrbne učitelje in voditelje, prelepe izgledе pobožnih vrstnikov itd. Sploh: vse, kar smo in kar imamo, vse smo od Boga prejeli, to so naši talenti, ki jih moramo v božjo službo uporabljati.

Kakor v priliki niso hlapci dobili po enoliko denarja, tako tudi vernikom deli Bog svoje milosti v razni meri, kakor v svojem neskončnem spoznavanju in po svoji večni previdnosti za boljše spozna in koristniše za občni blagor. *Slehnemu je Bog podelil mero vere... Imamo po milosti, katera nam je dana, razne darove.* (Rim. 12. 3. 6.) *Vse to pa dela en in ravno tisti Duh, kateri deli slehnemu, kakor hoče* (I. Kor. 12, 11). *Vsakateremu izmed nas pa je dana milost po meri Kristusovega darovanja* (Efež. 4, 7).

Po teh različnih zmožnostih in milostih je delovanje različno in odgovornost večja ali manjša; plačilo pa se ne ravna po velikosti sprejetih darov, marveč po ljubezni in zvestobi, s katero je človek služil Gospodu in v dušno korist obračal milosti, kolikor mu jih je dobrotljivi Bog podaril. Različne darove sta bila prejela prvi in drugi hlapec; oba sta enako zvesto pridobivala vsak po svoje in obema zagotovi Gospod enako plačilo, obema reče: *Prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda!* — Slehni naj bo toraj zadovoljen s tem, kar je od Boga prejel; če je manj prejel, manjša bo njegova odgovornost, veselje pa neizmerno veliko, ako je bil v tem malem zvest; kdor pa je več prejel, — opominja sv. Gregor — naj pomisli, da utegne biti sodba strašnejša; kolikor več darov je danih, toliko ostrejši bo račun, toliko več ponižnosti in zvestobe je toraj treba.

Pred vsem pa, se mi zdí, je hotel Jezus s to priliko, ki je med vsemi, kar jih je povedal, najzadnja, nam prav živo pred oči postaviti važnost takozvanih stanovskih dolžnosti, ker te nas bodo zveličale, ako jih zvesto spolnujemo, ali pa pogubile, ako jih zanemarimo. Kmet bo zveličan ali pogubljen kot kmet, posel bo v večnosti prejel plačilo ali pa kazen kot posel; stariši bodo prejeli nebeško krono za svojo zakonsko zvestobo in svetost, ali bodo večno pogubljeni, če so zanemarjali sebe in otroke. Kakor je rečeno, da nekateri zakramenti vtisnejo duši neizbrisljivo znamenje, enako se smé reči, da tudi slehni stan vtisne človeku nekako neizbrisljivo znamenje, ki mu bo v nebesih vekomaj v čast in veselje, če pa v pekel pride, večna sramota in grenko očitjanje. Zato sv. cerkev na podobah svetnikov tako rada pristavlja znamenja njihovega stanu: škofovo palico, mašniško opravo, redovniško obleko, delavsko orodje itd.

Vse pa, naj smo že imenitni ali priprosti, učeni ali nevedni, čislani ali zaničevani, bogati ali revni, — vse naj presune in predrami strašna kazen, ki je zadela lenega hlapca, da tudi mi kdaj ne slišimo iz Sodnikovih ust prestrašnih besed: *Nepridnega hlapca vrzite v vnanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi!*